

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้รวบรวม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยแบ่งตามหัวข้อได้ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตร
 - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 1.3 การพัฒนาหลักสูตร
 - 1.4 การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
 - 1.6 การประเมินหลักสูตร
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
3. การสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.1 จิตวิทยาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.2 การสอนภาษาอังกฤษ
 - 3.3 ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ
4. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร
 - 4.1 ความรู้เกี่ยวกับอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 - 4.2 ความรู้เกี่ยวกับมัลลเทศก์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายของการหาคำตอบต่อข้อสงสัยที่เกี่ยวกับความคิดรวบยอด การวางรูปแบบการศึกษา การนำไปใช้จากประโยชน์จากการศึกษาไปใช้ และจากสภาพของสังคม

และปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม มีส่วนทำให้การพัฒนาหลักสูตรต้องผนวกเรื่องราวของสังคมลงไป
ในหลักสูตร (Charles, 1898, p. 2)

หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและ
กำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา (Tyler, 1949, p. 3)

หลักสูตร หมายถึง เครื่องมือชี้ทางให้เห็นการศึกษาของผู้เรียน เป็นเหมือนแผนที่ที่มี
เส้นเขียนแบ่งไว้ว่าจะเดินทางให้ถึงที่หมายได้อย่างไร เปรียบได้กับข้อกำหนดของหลักสูตรที่
กำหนดไว้ว่าจะให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร และเครื่องมือชี้ขอบข่ายของการศึกษา หมายถึง กรอบที่
กำหนดกฎเกณฑ์บางอย่างไว้ให้อยู่ในขอบข่ายที่จำกัด เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินการสอน
เฉพาะเรื่อง (Zais, 1976, p. 3)

หลักสูตร หมายถึง ในความหมายที่ว่าเป็นเอกสารซึ่งกำหนดจุดหมาย หลักการ และ
โครงสร้างโดยสังเขป (สัจ จุฑานันท์, 2532, หน้า 4-5)

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้แก่
ผู้เรียน (Wheeler, n.d. อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2541, หน้า 4-5)

หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากโปรแกรมการศึกษา ซึ่งจัดขึ้น
เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกรอบทฤษฎีและการวิจัยในอดีตและปัจจุบันเป็น
พื้นฐาน (Glen Hass, n.d. อ้างถึงใน ชำรง บัวศรี, 2541, หน้า 4-5)

หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหา
กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้าน
ต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ (ชำรง บัวศรี, 2541, หน้า 7)

จากความเห็นเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า
หลักสูตร หมายถึง เอกสารหรือแผนซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา
กิจกรรม และมวลประสบการณ์ ซึ่งเป็นแนวในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตาม
จุดหมายที่วางไว้

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายหลักสูตรสมบูรณ์และ
เป็นส่วนเสริมให้โครงสร้างของหลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นักการศึกษาแต่ละคนได้แสดง
ทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่

องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร หนังสือเรียนหรือเอกสาร
ประกอบการเรียน ระบบการประเมินผลการศึกษา แนวการสอน หรือคู่มือการสอนวิชาต่าง ๆ

ครูหรือผู้สอน กิจกรรมและจัดประสบการณ์ และสื่อการสอนหรืออุปกรณ์การสอน (สุนทร บำเรอราช, 2543, หน้า 25 - 26)

องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตร หรือวัตถุประสงค์เฉพาะรายวิชา เนื้อหาวิชา และจำนวนคาบการเรียนการสอนของแต่ละรายวิชา กระบวนการเรียนการสอนหรือ กิจกรรม และการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ (Taba, 1962, p. 3)

องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ เหตุผลความจำเป็นของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และการเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการในชุมชน (สังค อุทรานันท์, 2532, หน้า 189)

องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ เป้าหมายและนโยบายการศึกษา จุดหมายของหลักสูตร รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน การประเมินผล และวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (ธำรง บัวศรี, 2541, หน้า 8-9)

องค์ประกอบของหลักสูตรของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ และ ปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ (กรมวิชาการ, 2544 ค, หน้า 11)

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปองค์ประกอบของหลักสูตรได้ว่า ประกอบด้วย จุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหา ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรในมีความหมาย 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ลักษณะที่ 2 หมายถึง การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย (สังค อุทรานันท์, 2532, หน้า 30)

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวางแผนหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้งระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมายการเรียน

การสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ผลการสอนของครู ผลการเรียนรู้ของนักเรียน (สันต์ ธรรมบำรุง, 2527, หน้า 19)

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตร หรือการทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น โดยหลักสูตรใหม่ต้องมีเนื้อหาสาระ โครงสร้าง กระบวนการ และองค์ประกอบต่าง ๆ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจของแต่และท้องถิ่น (สมพิศ วงศ์แย้ม, 2535, หน้า 14)

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตร หรือการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การจัดทำประมวลการสอน โครงการสอน บันทึกการสอน ซึ่งเป็นเอกสารหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรระดับหน่วยงาน ระดับโรงเรียน โดยสามารถขยายและปรับหลักสูตรระดับชาติด้วยการจัดทำโครงการขยายและปรับให้ละเอียดยิ่งขึ้น และมีการจัดทำบันทึกการสอน ที่มีรายละเอียดเน้นการตอบสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียน (สุมิตร คุณากร, 2523, หน้า 18)

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การที่โรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ที่นำหลักสูตรไปใช้โดยตรง การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยเริ่มจากการศึกษาหลักสูตรแม่บท แล้วนำมาจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจและสอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น เป็นการขยายหลักสูตรระดับชาติให้มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น (กาญจนา कुमारภัย, 2535, หน้า 9)

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การที่กระทรวงศึกษาธิการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นของตน เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตนได้ (กรมวิชาการ, 2544 ข, หน้า 10)

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การนำเอาหลักสูตรแกนกลางมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และความต้องการของท้องถิ่น โดยปรับรายละเอียดของเนื้อหา

การปรับกิจกรรม การปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ ให้สมบูรณ์ขึ้น และการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรอยู่แล้ว (สจัด อุทรานันท์ 2532, หน้า 30)

จากแนวคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การขยายและปรับหลักสูตรแม่บท หรือสร้าง ให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นของตน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการจัดแนวทางการให้การศึกษา เป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวาง และมีหลายขั้นตอนหลายรูปแบบ ซึ่งนักศึกษาด้านหลักสูตรหลายท่านได้เสนอแนะกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นได้ดังนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสจัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 314 -315) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. จัดตั้งคณะทำงาน
2. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
3. กำหนดจุดมุ่งหมายสำหรับหลักสูตรท้องถิ่น
4. พิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรกลางกับสภาพท้องถิ่น
5. ดำเนินการคัดเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรกลาง และ/หรือจัดสร้างกระบวนการ

วิชาขึ้นมาใหม่

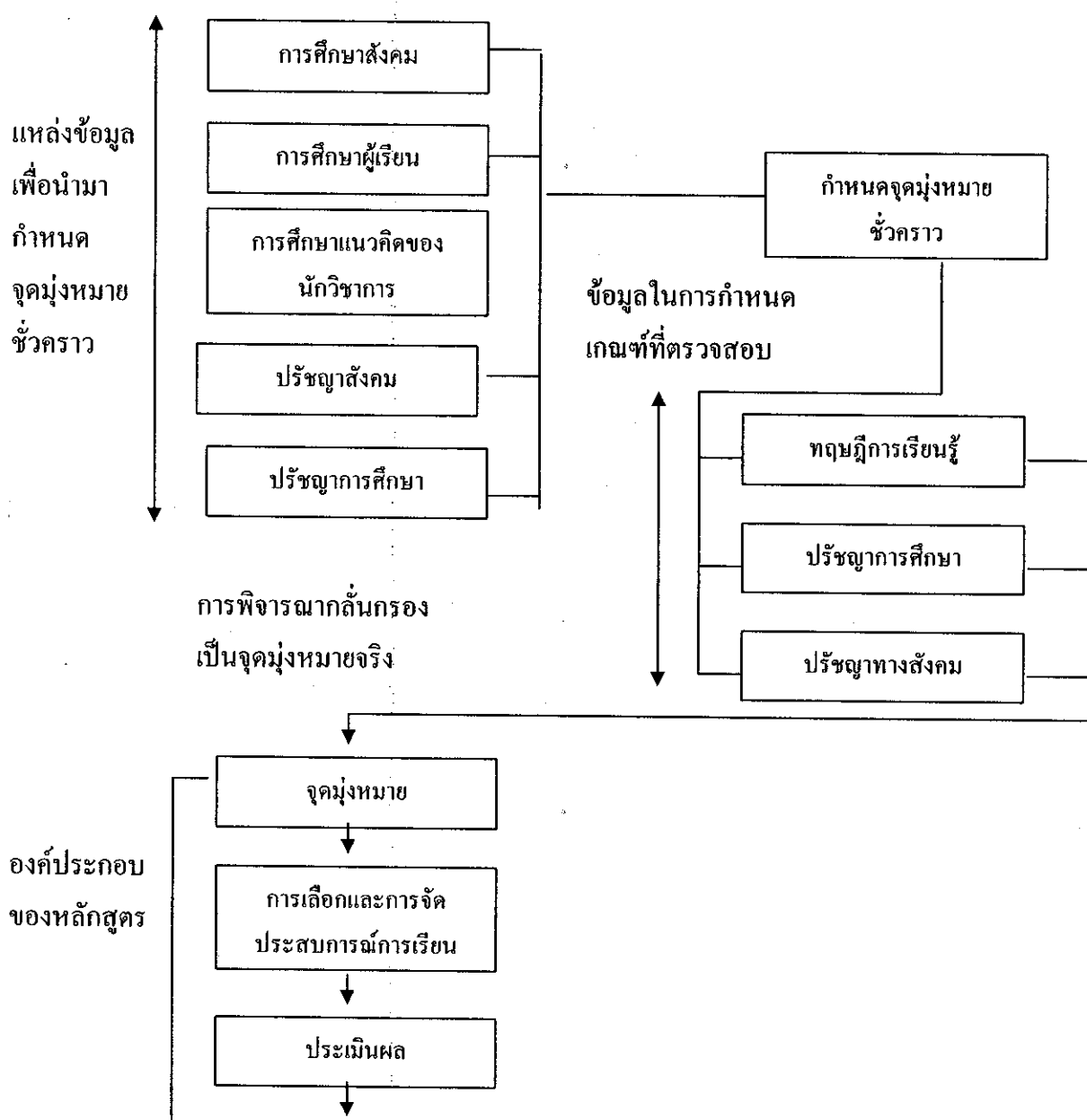
6. ดำเนินการใช้หลักสูตร
7. ประเมินผลการใช้หลักสูตร
8. ทำการปรับปรุงแก้ไข

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ (2544 ข, หน้า 31-33) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
2. กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาค
3. กำหนดเวลาเรียนหรือจำนวนหน่วยกิต
4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา
5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้
6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
7. แนวทางในการวัดผลและประเมินผล

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของ ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p. 12) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์
2. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์
3. คัดเลือกวิธีจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล

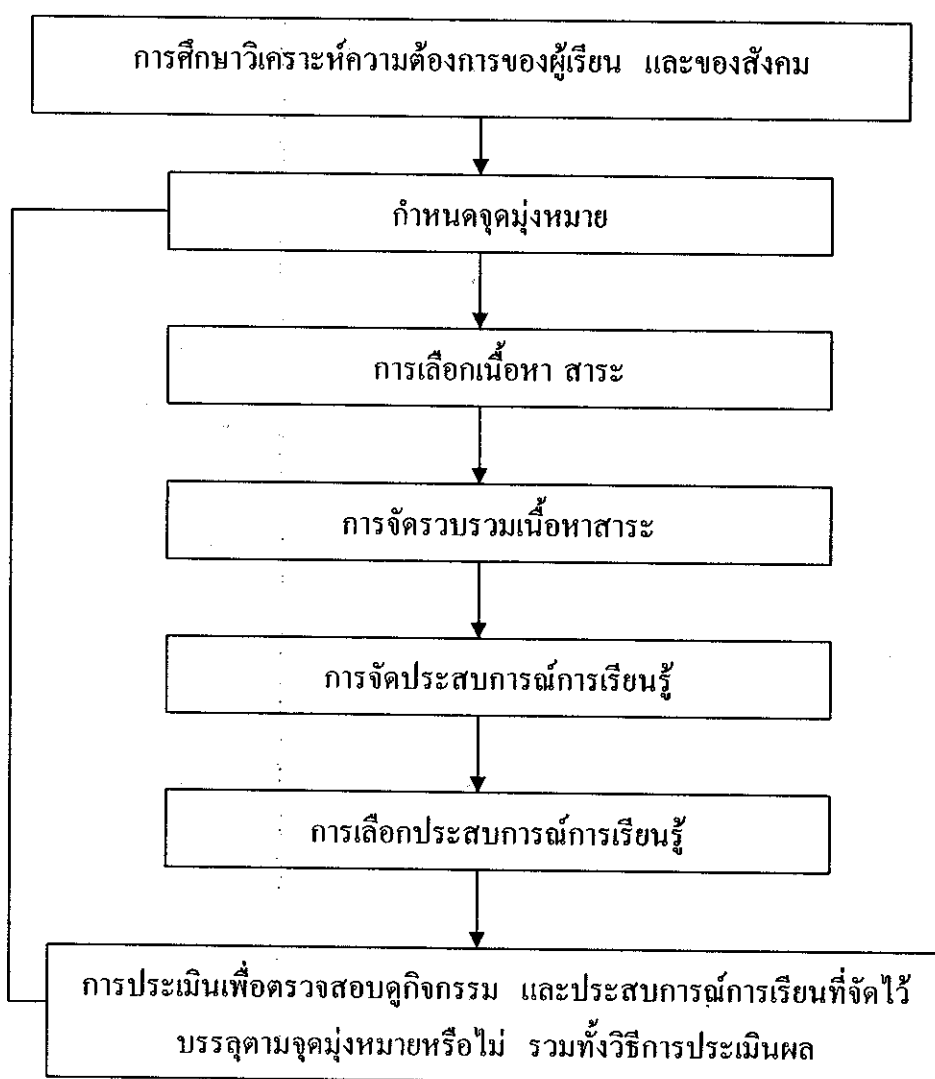

ภาพที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1949, p. 12)

ดังนี้

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962, p. 12) ประกอบด้วยขั้นตอน

1. สำรวจปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา
3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ
4. จัดลำดับเนื้อหาสาระ
5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. จัดลำดับประสบการณ์การเรียนรู้
7. กำหนดวิธีการประเมินผลและแนวทางปฏิบัติ

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962, p. 12)

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่เป็นวงจร มีการดำเนินการหมุนเวียนต่อเนื่องกัน ไม่ได้ยุติเพียงแค่กำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาวิชา การจัดประสบการณ์ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล แล้วจึงวนกลับมาตั้งต้นที่กำหนดจุดมุ่งหมายวนเวียนไปไม่รู้จบ เพราะฉะนั้นการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research & Development)

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว ในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยบูรณาการขั้นตอนจากแนวคิดของสัจจ อูทรานันท์ กรมวิชาการ ไทยเลอร์ และทาบามีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. พัฒนาหลักสูตร
3. ทดลองใช้หลักสูตร
4. ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร (วิชัย ดิสสระ, 2535, หน้า 116-128)

ลักษณะการประเมินหลักสูตร มี 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลก่อนการดำเนินการ (Project Analysis) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงที่หลักสูตรยังไม่ได้นำไปใช้ในโรงเรียน
2. การประเมินขณะดำเนินการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่กำลังนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน
3. การประเมินหลังการดำเนินการ (Summative Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรในช่วงเวลาที่หลักสูตรได้นำไปใช้แล้ว หรือเป็นการประเมินผลเมื่อจบโครงการของ หลักสูตรนั้น

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

1. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของสตัฟเฟิลบีม รูปแบบการประเมินแบบนี้มีชื่อว่า CIPP Model มีชื่อว่า Context - Input - Process -Product - Model ซึ่งรูปแบบที่เสนอโดยสตัฟเฟิลบีมและคณะ การประเมินหลักสูตรแบ่งออกเป็นประเมินข้อมูล 4 ประเภท คือ

1.1 การประเมินปัจจัยป้อน (Context Evaluation) เป็นการประเมินที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของหลักสูตร เพื่อหาความเหมาะสมผลของภูมิหลังที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตร เช่น ปรัชญา สภาพและความต้องการของสังคม นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

ของชาติ การประเมินผลในภาคบริบทนี้จะช่วยให้มีหลักการที่แน่นอนอันจะช่วยในการกำหนดขอบข่ายของสิ่งที่เกี่ยวกับหลักสูตรได้อย่างชัดเจน

1.2 การประเมินปัจจัยตัวป้อน (Input Evaluation) เป็นการประเมินผลปัจจัยเบื้องต้นที่เกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ งบประมาณ ครู นักเรียน สื่อการเรียนการสอน และการกำหนดรูปแบบของการดำเนินการต่าง ๆ

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินกระบวนการเป็นการประเมินผลจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเสริมแรง การใช้วัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน การประเมินกระบวนการนี้จะช่วยให้ทราบถึงระดับประสิทธิภาพของการนำหลักสูตรไปใช้ ผลกระทบที่มีต่อส่วนอื่น ๆ ของระบบการจัดการศึกษาความเป็นไปได้ ตลอดจน ข้อบกพร่องอื่น ๆ ของการปฏิบัติ

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) การประเมินผลผลิตเป็นการประเมินที่เกิดจากการใช้หลักสูตรหรือคุณภาพของนักเรียนที่เกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม การประเมินผลในด้านผลผลิตนี้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบในขั้นตอนต้นที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น หรือตัวป้อน และกระบวนการนำหลักสูตรไปใช้

รูปแบบการประเมินหลักสูตรนี้ ถ้าในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องการให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ให้ประเมินดูจากสภาพที่เป็นอยู่หรือผลการปฏิบัติว่าสอดคล้องกันหรือไม่ ซึ่งทำให้เห็นว่าส่วนใดของหลักสูตรใช้ได้ ส่วนใดมีข้อบกพร่อง

2. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ สเตค (Stake) เป็นรูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์เป็นหลักการประเมินของสเตคเป็นการบรรยายและตัดสินคุณค่าหลักสูตร โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในการตัดสินคุณค่า สเตคมีความเชื่อว่าผลสำเร็จของหลักสูตรไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เท่านั้น อาจมาจากองค์ประกอบด้านเวลาที่จัดไว้ไม่เหมาะสม เป็นต้น สเตคจึงวางแนวทางการประเมินไว้ดังนี้

2.1 สิ่งที่มาก่อน (Antecedents) หมายถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดผลจากหลักสูตร เช่น บุคลิกและนิสัยของครูและนักเรียน เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ การจัดโรงเรียนในลักษณะชุมชน

2.2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน (Transactions) หมายถึงปฏิสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน ครูกับผู้ปกครอง

2.3 ด้านผลผลิต (Outcomes) ประกอบด้วยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะคตินของนักเรียน ทักษะของนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู ผลที่เกิดขึ้นกับสถาบัน

3. รูปแบบการประเมินหลักสูตรของไพรวัส (Provus) มีการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 Standard เป็นขั้นตอนของการนิยามในรายละเอียดของหลักสูตร เช่น จุดมุ่งหมายของหลักสูตร นักเรียน ครู สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกสบายที่เอื้อต่อครูและนักเรียน สิ่งเหล่านี้ ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องเป็นผู้นิยามได้เป็นมาตรฐานสิ่งที่ต้องการจะประเมินผลนั้น ๆ นอกจากการกำหนดหรือนิยามรายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรแล้ว ผู้ประเมินหลักสูตรจะต้องรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้น ข้อมูลนี้จะต้องพยายามหาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะหาได้จากการสังเกตพบเห็นและจะต้องเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องหรือตรงกับคำนิยามที่กำหนดไว้แล้ว และนำข้อมูลที่รวบรวมไว้ควรเป็นข้อมูลที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมที่ชัดเจน

ขั้นตอนที่ 2 Compare เมื่อกำหนดหรือนิยามสิ่งที่เป็มาตรฐานตามสิ่งที่ต้องการจะประเมินและรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการพบเห็น แล้วผู้ประเมินผลก็จะนำข้อมูลนั้นมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 Discrepancy หลักจากผู้ประเมินหลักสูตรได้เปรียบเทียบข้อมูลที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานที่แล้ว ผู้ประเมินจะพบความไม่สอดคล้องระหว่างสิ่งที่คิดค่าว่าจะเป็กับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ๆ เป็นการพิจารณาผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการหรือการใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 Decision Making เป็นขั้นตอนที่ผู้ประเมินผลจะส่งผลของการประเมินให้ผู้ที่ต้องทำหน้าที่ตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในที่สุด

4. รูปแบบการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปูซองค์ (Puissance Measure) เป็นวิธีที่ใช้ในการตรวจสอบว่าเอกสารหลักสูตรและการสอนที่พัฒนาขึ้นมาก่อนนำไปใช้จริง มีคุณภาพมากน้อยเพียงใด วิธีการประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปูซองค์นี้เหมาะกับการประเมินหลักสูตรที่สร้างขึ้นเสร็จใหม่ เป็นวิธีการประเมินเอกสารหลักสูตรแบบหนึ่งที่วิเคราะห์องค์ประกอบ 3 ส่วน ของหลักสูตรคือ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยใช้ตารางการวิเคราะห์ปูซองค์ แล้วใช้สูตรปูซองค์ในการคิดคำนวณ เมื่อได้ตัวเลขหรือ ผลจากการคำนวณก็นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด การประเมินหลักสูตรโดยใช้เทคนิคปูซองค์เป็นการนำหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้ มาสร้างเป็นตารางการวิเคราะห์ปูซองค์ รูปแบบการเรียนรู้ ทั้งหมดมี 6 ประเภท แต่ได้รับการดัดแปลงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมเพียง 6 ประเภท จะเป็นความรู้ที่เรียงจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1. ความรู้แบบลูกโซ่ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำอะไร ได้เป็นลำดับ ขั้นตอนต่อเนื่องและระดับความยากสูงตามลำดับ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1)
 2. ความรู้แบบเชื่อมโยงโดยใช้คำพูด เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำลำดับขั้นตอนต่อเนื่องและระดับความยากสูงขึ้นตามลำดับ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2)
 3. ความรู้แบบผสมผสาน เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ที่เคยเรียนมา (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3)
 4. ความรู้แบบแนวคิด เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้แบบผสมผสานมาทำให้เกิดแนวคิดหรือสามารถชี้ประเด็นหรือระบุสาระสำคัญของเรื่องที่เรียนได้ถูกต้อง (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4)
 5. ความรู้แบบหลักการ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถผสมผสานแนวคิดหลาย ๆ แนวเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นหลักการใหม่ ๆ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5)
 6. ความรู้แบบแก้ปัญหา เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้มี การแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ (มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 6)
- สำหรับประเภทของพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงออกมาให้เห็นได้นั้นได้ กำหนดไว้เป็น 9 ชนิด ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 ระดับ เรียงลำดับจากพฤติกรรมที่ง่ายไปหายาก ดังนี้
- ระดับที่ 1 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุด ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน ดังนี้
1. การบอกชื่อหรือชี้เพื่อแสดงถึงความสามารถที่จะสิ่งที่เรียนได้ เช่น การเรียกชื่อ สิ่งของได้ ครูชี้แล้วเด็กบอกชื่อได้
 2. การเลือกหรือการบอกลักษณะ บอกลักษณะของสิ่งของเช่น บอกลักษณะของ มัคคุเทศก์ที่ดีได้
 3. การบอกกฎเกณฑ์ บอกกฎเกณฑ์ที่ท่องไว้ได้ เช่น การท่องสูตรคูณ
- ระดับที่ 2 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากกว่าระดับ 1 ประกอบด้วยพฤติกรรม 2 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน ดังนี้
1. การจัดลำดับ เรียงลำดับสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เช่น การ เรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้
 2. การสาธิต แสดงวิธีการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้องตามหลักขั้นตอน เช่น การสาธิตการเป็นมัคคุเทศก์เพื่อนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวหาควาหีน
- ระดับที่ 3 เป็นระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ยากกว่าทุกระดับ ประกอบด้วย

พฤติกรรม 4 ชนิด แต่ละชนิดจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน ดังนี้

1. การสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมา สามารถสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เช่น การสร้างรูปแบบการกำหนดวัตถุประสงค์
2. การอธิบายหรือการบรรยาย สามารถอธิบายหรือบรรยายสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ถูกต้องตามกำหนด เช่น อธิบายท่าทางที่แสดงได้
3. การจำแนกหรือแยกแยะ สามารถจำแนกแยกแยะประเภทของสิ่งของได้
4. การประยุกต์ใช้กฎเกณฑ์ การเรียนรู้กฎเกณฑ์แล้วนำไปประยุกต์ใช้ เช่น การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนการประเมินโดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบปูยของค์ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 นำองค์ประกอบของหลักสูตร คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล นำการเรียนรู้ทั้งหมดของหลักสูตรมาวิเคราะห์ดูว่าแต่ละข้อองค์ประกอบเป็นความรู้ในลักษณะใด และพฤติกรรมการเรียนรู้นั้นอยู่ในลำดับหรือขั้นไหน

ขั้นที่ 2 นำจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลที่วิเคราะห์แล้วมาใส่ในตารางวิเคราะห์แบบปูยของค์

ขั้นที่ 3 คำนวณค่าน้ำหนักคะแนนในแต่ละช่องตามตารางวิเคราะห์ให้สูตรดังนี้

$$\text{น้ำหนักของแต่ละข้อ} = \text{น้ำหนักของรูปแบบความรู้} \times \text{น้ำหนักของพฤติกรรมการเรียนรู้} \times \text{จำนวนข้อในช่องนั้น}$$

ขั้นที่ 4 หลังจากได้คะแนนแต่ละช่องแล้ว ขั้นต่อไปคือใช้สูตรของปูยของค์เพื่อหาคุณภาพของหลักสูตร (The Puissance Measure ใช้อักษรว่า P.M. แทนคำว่าคุณภาพของหลักสูตร)

$$P.M. = \frac{\text{ผลบวกของน้ำหนักคะแนนทุกช่องในตารางปูยของค์}}{\text{จำนวนข้อที่นำมาวิเคราะห์}}$$

ขั้นที่ 5 นำผลที่คำนวณได้แปลโดยมีเกณฑ์ในการแปลผล คือ

ค่า P.M. ตั้งแต่ 1 - 3.99 มีคุณภาพต่ำ

4 - 9.99 มีคุณภาพปานกลางหรือใช้ได้

10 - 18 มีคุณภาพสูงหรือดีมาก

การประเมินหลักสูตรเป็นการตรวจสอบใน 3 ลักษณะ คือ ก่อนการใช้หลักสูตร ระหว่างใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร โดยการประเมินจากองค์ประกอบต่าง ๆ ของ

หลักสูตร นำผลมาพิจารณาและเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และตัดสินคุณภาพของหลักสูตรนั้น สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินหลักสูตรของปวยซองค์มาใช้ ในการประเมินคุณภาพหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นก่อนการนำไปใช้ เพื่อตัดสินคุณภาพของหลักสูตรว่า อยู่ในระดับใด

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

องค์ประกอบของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2546 ข, หน้า 2-6) ประกอบด้วย

1. สาระ (Strands) คือ กรอบเนื้อหา (Framework) หรือขอบข่ายของความรู้ (Content Area) ที่จัดเป็นหมวดหมู่ (Categories) ของเนื้อหาเฉพาะอย่างเป็นระบบ สาระที่กำหนดไว้ใน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ แยกเป็น 4 สาระ คือ ภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

2. มาตรฐานการเรียนรู้ (Learning Standards) หมายถึง ข้อกำหนด สิ่งที่คาดหวัง นักเรียนต้องรู้และสามารถทำได้ ภายในเวลา 12 ปี มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ/ กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งกำหนดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้และประสิทธิภาพต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ในแต่ละสาระ และใช้เป็นมาตรฐานกลางสำหรับการตรวจสอบ ประเมิน และตัดสินคุณภาพการจัดการเรียนรู้

3. มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (กรมวิชาการ, 2546 ข, หน้า 116- 123) มาตรฐาน การเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นตัวบ่งชี้ การเรียนรู้ที่คาดหวังว่าเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อเรียนจบช่วงชั้นที่ 3 แล้วนักเรียนควรรู้อะไร และสามารถทำอะไรได้ เป็นการบอกรายละเอียดและเป็นกรอบในการจัด สาระการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ค 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่าน จากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ค 1.1.1 เข้าใจภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งเข้าใจ คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ คำอธิบาย ที่พบจริงในสื่อจริง

ค 1.1.2 อ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง และเหมาะสมกับเนื้อหา ที่อ่าน

ต 1.1.3 เข้าใจและตีความสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง (Non - Text Information) ในรูปแบบต่าง ๆ โดยถ่ายโอนเป็นข้อความ ที่ใช้ถ้อยคำของตนเอง หรือถ่ายโอนข้อความเป็นสื่อที่ไม่ใช่ความเรียง

ต 1.1.4 เข้าใจ ตีความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อความ ข้อมูลและข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในความสนใจในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็นแสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ต 1.2.1 ใช้ภาษาตามมารยาททางสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และสามารถดำเนินการสื่อสารอย่างต่อเนื่องโดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

ต 1.2.2 ใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการของตนเสนอความต้องการของตนเสนอความช่วยเหลือและบริการแก่ผู้อื่น และวางแผนในการเรียน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในและนอกสถานศึกษา

ต 1.2.3 ใช้ภาษาเพื่อขอ และให้ข้อมูล อธิบาย บรรยาย เปรียบเทียบเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ประสบการณ์ของตนเอง และสิ่งที่ตนสนใจสร้างองค์ความรู้ โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งวางแผนในการเรียนและอาชีพ

ต 1.2.4 ใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และ โครงการในอนาคตพร้อมทั้งให้เหตุผล โดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาวิธีการเรียนภาษาต่างประเทศที่เหมาะสมกับตนเอง

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูลความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

ต 1.3.1 นำเสนอข้อมูล เรื่องราวสั้น ๆ หรือกิจวัตรประจำวัน ประสบการณ์ รวมทั้งเหตุการณ์ทั่วไป

ต 1.3.2 นำเสนอความคิดรวบยอด เกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

ต 1.3.3 นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในท้องถิ่นและสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

ต 1.3.4 นำเสนอบทเพลง บทละครสั้น (Skit) เหตุการณ์ บทกวี หรือ ข้อมูลจากสื่อประเภทต่าง ๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ท 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

ท 2.1.1 ใช้ภาษาและท่าทางในการสื่อสารได้เหมาะสมกับระดับบุคคล และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ท 2.1.2 รู้ที่มาและเหตุผลของงานประเพณี วันสำคัญของชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

มาตรฐาน ท 2.2 เข้าใจในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

ท 2.2.1 เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องคำ วลีสำนวน ประโยค และข้อความที่ซับซ้อน และนำไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ท 2.2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสม

ท 2.2.3 เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ การเข้าสู่สังคมและการอาชีพ

ท 2.2.4 เห็นคุณค่าและเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ

ท 2.2.5 ตระหนักในคุณค่าของภาษาและวัฒนธรรมที่เรียน และนำความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมมาประยุกต์ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ท 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระ การเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

ท 3.1.1 เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

ท 3.1.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ท 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

ต 4.1.1 ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาและชุมชน ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย

ต 4.1.2 ใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ กับบุคคลภายในสถานศึกษา และชุมชน

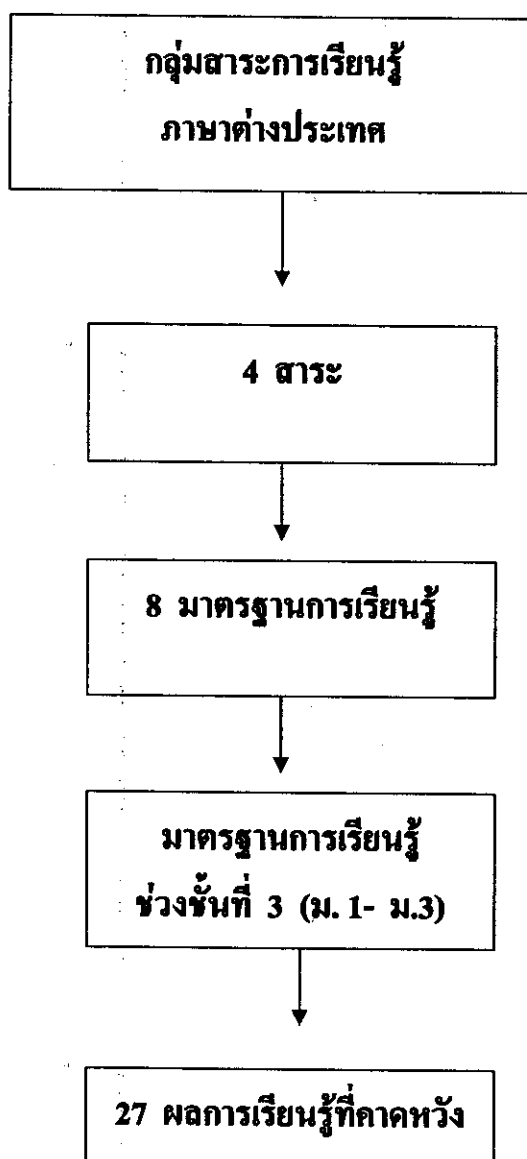
มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษา ต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ต 4.2.1 ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารในการทำงาน และสมัครงานในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง

ต 4.2.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักควบคุมตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม และเจรจาโน้มน้าว ต่อรองอย่างมีเหตุผล

ต 4.2.3 ใช้ภาษาต่างประเทศเฉพาะด้านเพื่อการสื่อสาร การจัดการด้าน การเรียน การศึกษาต่อ และ/ หรือด้านอาชีพ

ต 4.2.4 ใช้ภาษาต่างประเทศเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของ ชุมชนท้องถิ่น หรือประเทศชาติในการส่งเสริมหรือสร้างความร่วมมือในสังคม

ภาพที่ 3 องค์ประกอบของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศช่วงชั้นที่ 3 (กรมวิชาการ, 2546 ข, หน้า 5)

วิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่า เมื่อผู้เรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจใน

เรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

คุณภาพผู้เรียนช่วงชั้นที่ 3 (จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศเป็นสาระการเรียนรู้ที่สร้างที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเกิดความมั่นใจในการที่จะสื่อสารกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยยังความภาคภูมิใจในในภาษาและวัฒนธรรมไทย

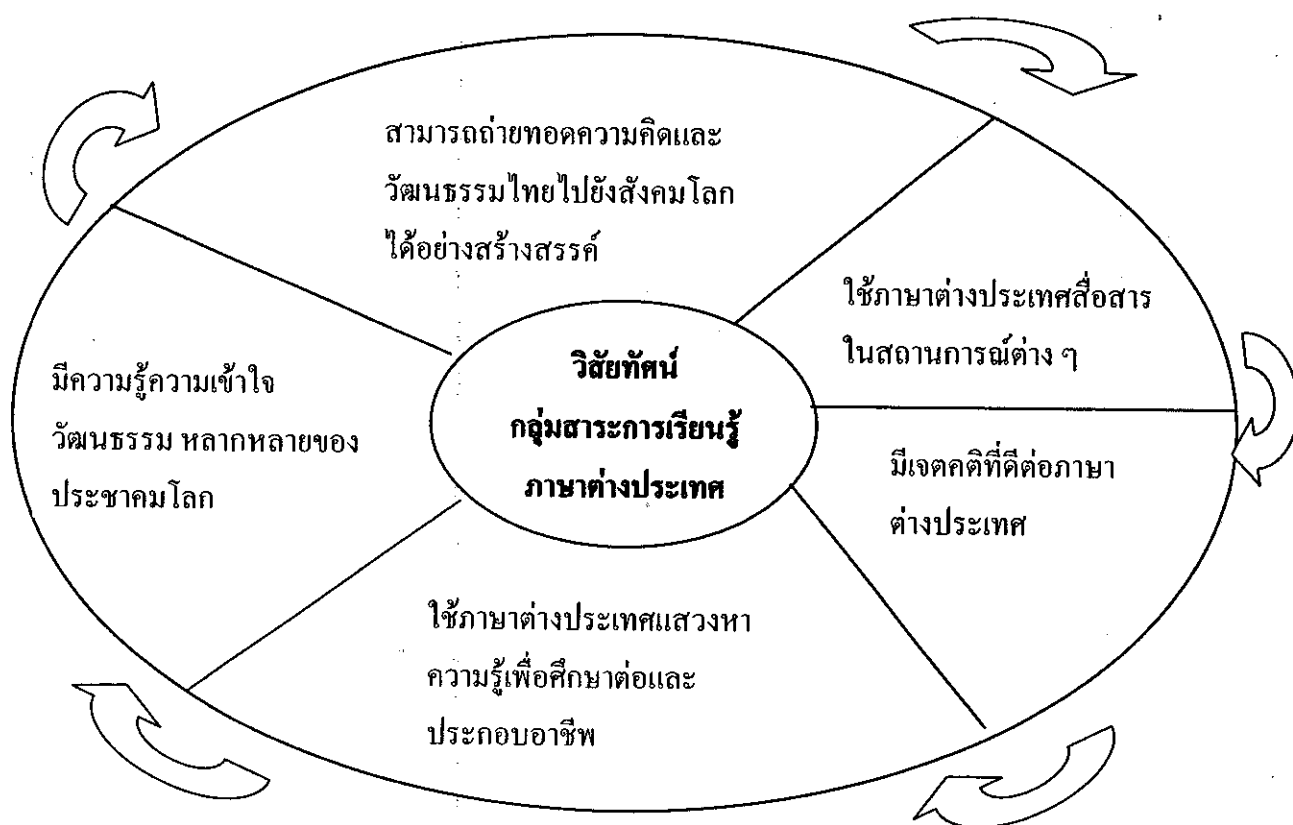
การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาช่วงชั้นที่ 3 ดังนี้

1. เข้าใจและใช้ภาษาอังกฤษ แลกเปลี่ยนนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความรู้สึกรักคิด และความคิดรวบยอด โดยใช้คำเสียง ทำทางในรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคลและกาละเทศะ
2. มีทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษในการฟัง - พูด - อ่าน - เขียน ในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์กับบุคคล เวลาว่าง และสวัสดิการ การซื้อ - ขาย ลมฟ้า อากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการสถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 2,100 - 2,250 คำ (คำศัพท์ที่เป็นนามธรรมมากขึ้น)
3. ใช้ประโยคผสม (Compound Sentence) และประโยคซับซ้อน (Complex - Sentence) ที่ใช้สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ
4. อ่าน เขียน ข้อความที่เป็นความเรียงและไม่เป็นความเรียง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่มีตัวเชื่อมข้อความ (Discourse Markers)
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบในแต่ละระดับชั้น
6. มีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ สืบค้นข้อมูลความรู้ในวิชาอื่น ๆ ที่เรียนตามความสนใจและตามระดับชั้น
7. ฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

อย่างต่อเนื่อง หากความเพียรพยายามและเป็นพื้นฐานในการทำงานและประกอบอาชีพ

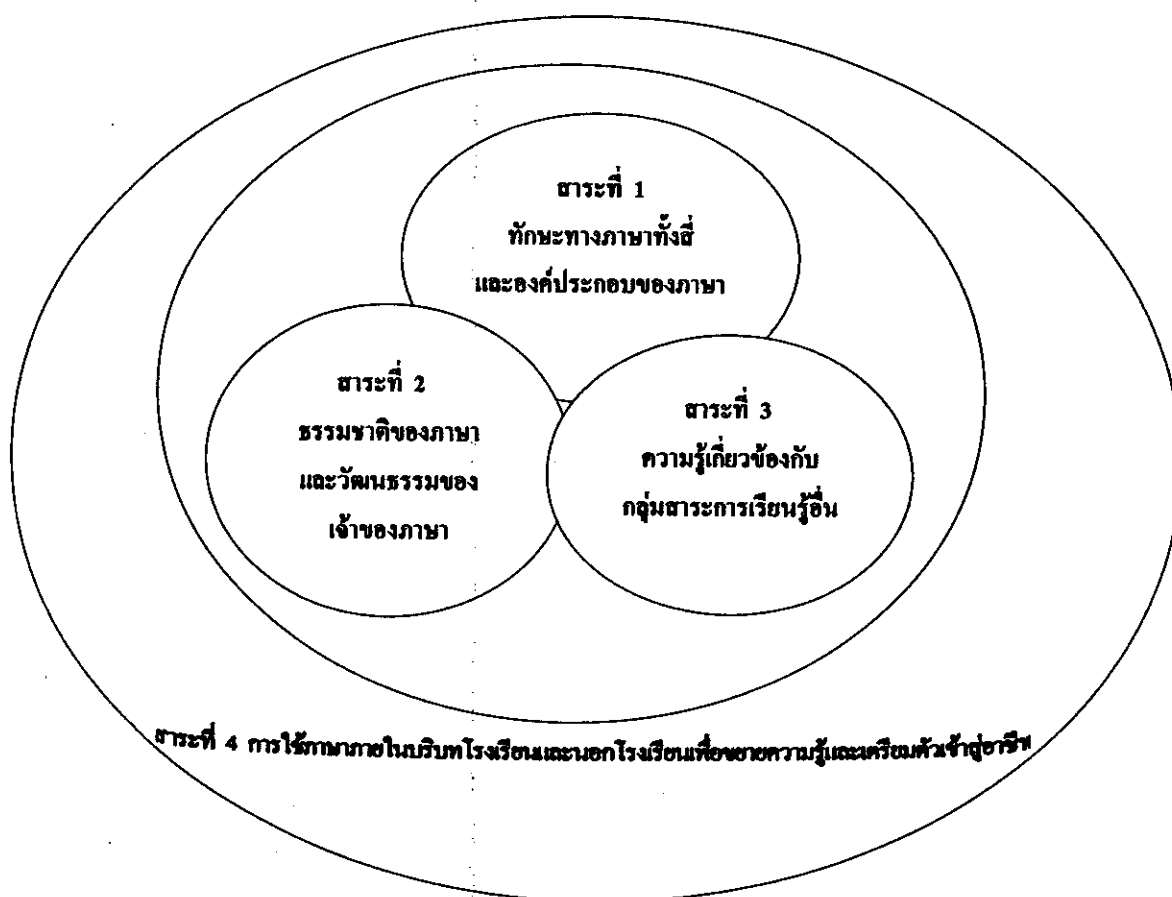
ผังมโนทัศน์และสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เป้าหมายสูงสุด คือ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม คำนึงตามจุดหมายของหลักสูตร

ภาพที่ 4 ผังมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2546 ข, หน้า 3)

กรอบมโนทัศน์ (Concept) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ 5 กรอบมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (กรมวิชาการ, 2546 ก, หน้า 4)

การสอนภาษาอังกฤษ

จิตวิทยาการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้ภาษา (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539, หน้า 31 –35)

วิธีการเรียนรู้ภาษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือแบบที่ผู้เรียนใช้วิธีเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นทางการ และการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ

1. การเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นทางการ หมายถึง การที่มีการเตรียมและกำหนดเป็นขั้นตอน บทเรียน แบบฝึกหัด และการสอน จัดเป็นข้อมูลป้อนให้ผู้เรียน ซึ่งผู้รับรู้จดจำ ลืมเลือน และต้องฝึกฝนใหม่ สิ่งที่ผู้เรียนรับรู้ได้จะมีขนาดปริมาณ และคุณภาพแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับ

ข้อมูลที่ป้อนให้ตามแต่ประสิทธิภาพของการเรียนการสอน ความสามารถ เชาวปัญญา ความถนัดของผู้เรียน และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ หมายถึง วิธีการเรียนรู้ภาษาที่ผู้เรียนซึมซับภาษาได้เอง โดยไม่ต้องใช้การสอนอย่างเป็นทางการ แต่อาศัยการจัดระบบและเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมให้เพียงพอต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และความรู้ความสามารถเหล่านี้จะถูกบรรจุไว้ในความจำระยะยาว เพื่อนำออกใช้ต่อไป

หลักจิตวิทยากับการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษควรให้อยู่ในช่วงความสนใจของเด็ก เพราะความสนใจของเด็กมีเพียงสั้น ๆ ดังนั้นครูควรจัดกิจกรรม เช่น เพลงหรือเกม ประกอบในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง (Aleen & Vallette, 1977, pp. 33-35)

จิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ภาษามีดังนี้ (สุไร พงษ์ทองเจริญ, 2525, หน้า 6-8)

1. ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เมื่อบทเรียนสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
2. ครูควรจะเริ่มสอนจากระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. ผู้เรียนแต่ละคนมีระดับความสามารถแตกต่างกัน
4. กิจกรรมที่นักเรียนทำจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้
5. การฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จะทำให้ผู้เรียนนั้นเกิดความแม่นยำและคล่องในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่
6. ครูจะต้องจัดทำกราฟิกให้ซ้ำกันเป็นช่วง ๆ ที่ห่างกันนานพอสมควร
7. แต่ละครั้งผู้เรียนฝึกบทเรียนจะต้องรู้ว่า ตนกำลังทำสิ่งที่ถูกต้องเพื่อจะได้เกิดความแน่ใจ เมื่อทำพฤติกรรมนั้น ๆ ซ้ำ จะมีการเสริมแรงของพฤติกรรมเกิดเป็นนิสัยใหม่
8. ผู้เรียนจะต้องรู้บทเรียนที่ตนกำลังฝึกอยู่นั้นมีความหมายอย่างไร
9. ในขณะที่ฝึก ผู้เรียนควรจะต้องรู้ว่า มีกฎเกณฑ์อันใดควรจะยึดถือได้เพื่อตนจะได้สร้างพฤติกรรมใหม่อย่างถูกต้อง
10. การเรียนจะต้องนำไปใช้ได้จริง สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้
11. การถ่ายทอดความรู้มิได้เกิดขึ้นเป็นอัตโนมัติ ครูจะต้องช่วยแนะนำหรืออธิบาย
12. บทเรียนที่ต่อเนื่องกันเป็นบ่อเกิดของการเรียนรู้

จากหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น จะนำมาใช้เป็นหลักในการสอน ภาษาอังกฤษแก่นักเรียนได้ดังนี้ (สุไร พงษ์ทองเจริญ, 2525, หน้า 9)

1. ผู้สอนต้องรู้จักพื้นความรู้ของผู้เรียน เพื่อจะได้เปรียบเทียบว่าพื้นความรู้ทางภาษาที่ ผู้เรียนมีอยู่แต่เดิมนั้นเป็นอย่างไร จะต้องหาวิธีฝึกอย่างไร ผู้เรียนจึงจะเกิดความเคยชินกับลักษณะ ของภาษา

2. ผู้เรียนแต่ละคนอาจจะมีความสามารถทางภาษาต่างกัน เช่น บางคนอาจจับเสียงได้ เร็ว แต่เข้าใจประโยคได้ช้า บางคนอาจจะทำได้เร็วแต่ต้องใช้เวลาในการที่จะฝึกคำในประโยค เป็นต้น ครูจะต้องหาวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้

3. จะต้องฝึกเนื้อหาทางภาษาซ้ำ เมื่อฝึกแล้วครั้งหนึ่งให้ทิ้งช่วงห่างไว้ระยะหนึ่งแล้วนำ ย้อนกลับมาฝึกใหม่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินในภาษาอังกฤษ

4. ครูพยายามหาสถานการณ์ต่าง ๆ มาให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจริง

5. ครูจะต้องบอกให้ผู้เรียนรู้เมื่อทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง เช่น ให้คำชมเชย

6. อย่าเพิ่งให้ผู้เรียนฝึกสิ่งที่ตนไม่เข้าใจความหมายที่ถูกต้อง

7. เมื่อครูให้ตัวอย่างประโยคใหม่หรือเนื้อหาใดใหม่ พยายามให้นักเรียนดูข้อสังเกต และกฎเกณฑ์อย่างง่าย ๆ เพื่อยึดถือเป็นหลักในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

8. การจัดบทเรียนจะต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนจะได้ไม่เกิดความสับสน และบทเรียนจะต้องมีลักษณะต่อเนื่อง

หลักการสอนภาษาอังกฤษ (พิตรวัลย์ โกวิทวที, 2537, หน้า 17) มีดังนี้

1. ครูสอนจากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก เช่น รวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วสอนเป็นหมวด ๆ ไป เช่น หมวดเสื้อผ้า หมวดเครื่องใช้ หมวดผลไม้ เป็นต้น แทนการสอน คำศัพท์ที่กระจัดกระจายปะปนกันอยู่รวมกันหลาย ๆ หมวด

2. สอนให้สัมพันธ์กับความคิด ก่อนจะสอนเรื่องใหม่ ครูควรจะได้รับบทวนบทเรียน เดิมเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจำ เรื่องที่เรียนได้แม่นยำขึ้น

3. สอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เนื่องจากการสอนในปัจจุบันเรามุ่งเน้นเพื่อการสื่อ ความหมายเพราะฉะนั้นในการสอนของครู ถ้าครูสามารถเชื่อมโยงความรู้เรื่องคำศัพท์ และ โครงสร้างทางไวยากรณ์สู่เนื้อหาวิชาอื่น ๆ ก็ช่วยให้การเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ มีความหมาย ยิ่งขึ้น เช่น ให้นักเรียนวาดภาพประกอบบทเรียนภาษาอังกฤษ เป็นการเชื่อมโยงวิชาศิลปศึกษา กับ วิชาภาษาอังกฤษเข้าด้วยกัน เป็นต้น

4. เปลี่ยนวิธีการสอนไม่ซ้ำซากน่าเบื่อ ผู้สอนควรสอนให้สนุกสนาน และน่าสนใจ ซึ่งมีการใช้เพลง เกม การทายปัญหา การฉายวีดิทัศน์ สไลด์ ภาพประกอบ โดยสอดแทรกสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ผสมผสานเข้าด้วยกัน

5. ใช้ความสนใจและความต้องการของนักเรียนเป็นจุดเริ่มต้นการสอน เช่น สอนคำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง ขณะที่กำลังสอนอยู่นี้ นักเรียนกำลังสนใจสัตว์อะไรมากที่สุด เช่น สนใจสุนัขในการ์ตูน (Snoopy) เราก็เริ่มด้วยสัตว์ตัวนี้ เพื่อนำไปสู่ความสนใจของการสอนสัตว์เลี้ยงตัวอื่น ๆ ต่อไป

6. สอนโดยคำนึงถึงประสบการณ์เดิม กิจกรรมใหม่ควรจะต้องเนื่องกับกิจกรรมเดิม เช่น เราจะสอนเรื่องการไปเที่ยวชายทะเล ครูก็อาจจะสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลที่นักเรียนเคยไปเพื่อนำมาสู่เรื่องที่ครูกำลังจะสอน

7. สอนให้นักเรียนสามารถสรุปความคิดรวบยอด และสามารถนำสิ่งที่ได้รับไปใช้ได้ ในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์เก่าที่นักเรียนเคยเรียนในชั้นเรียน

8. ผู้สอนควรมีอารมณ์ขัน เพื่อช่วยให้บรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียนยิ่งขึ้น เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่เป็นภาษาต่างประเทศ ไม่ใช่ภาษาของเราเอง ครูจึงไม่ควรจะเคร่งเครียดเกินไป

9. ผู้สอนควรหมั่นแสวงหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อที่จะได้นำสิ่งแปลกและใหม่มาถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้อยู่เสมอ

10. ผู้สอนควรมีศรัทธาในอาชีพของตน จึงจะทำให้สอนได้ดี

ในการสัมมนาระหว่างชาติเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งได้จัดโดยยูเนสโก ได้อภิปรายเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษ และสรุปหลักการที่สำคัญไว้ 5 ประการดังนี้ (Dixon, n.d. อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542, หน้า 9)

1. ควรจะให้พูดก่อนเป็นอันดับแรก
2. ควรจะเน้นให้เด็กทำกิจกรรมด้านภาษาให้มาก
3. ควรจะใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนให้มากที่สุด
4. การสอนการออกเสียง (Pronunciation) คำศัพท์ (Vocabulary) และไวยากรณ์ (Grammar) ควรจะสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้น
5. ควรให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของตนเองมากกว่าการเรียนรู้เพียงเนื้อหาหรือรูปแบบทางภาษาเท่านั้น

นอกจากนี้ Ronald (n.d. อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542 ก, หน้า 10) ได้เสนอแนะเทคนิคการวิธีสอนที่มีคุณค่าสำหรับครูภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. ยึดกิจกรรมที่มีความหมาย ให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา
2. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างสถานการณ์นำสิ่งต่าง ๆ ไปใช้ เช่น เกม การเล่านิทาน นิยาย ฯลฯ
3. เทคนิคการสอนต้องเป็นเทคนิคที่ทำให้กำลังใจแก่ผู้เรียนมากที่สุด
4. มีการยกย่องชมเชย ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
5. ครูช่วยทำให้กิจกรรมต่าง ๆ มีความหมายขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้ภาษามากกว่าการสอนภาษา

แนวทางการสอนภาษาอังกฤษ (ประนอม สรสวัสดิ์, ม.ป.ป. อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542, หน้า 10-11) มีดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อที่จะเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ ครูต้องใช้ สื่อการสอนและกิจกรรมมากกว่าการพูด เน้นการฝึกทักษะฟัง และพูดเป็นรายบุคคล
2. ให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นคว้าด้วยตนเองมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยส่งเสริมการใช้พจนานุกรม (Dictionary)
3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะ 4 ด้านคือ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยใช้กิจกรรมประกอบบทเรียนเรียนแทรกอยู่ด้วย
4. ให้ผู้เรียนฝึกเป็นผู้ช่างสังเกต โดยสังเกตและรวบรวมภาษาอังกฤษที่พบเห็นในชีวิตประจำวันจากสื่อมวลชน ตามถนนเส้นทางที่ผู้เรียนมาโรงเรียน แล้วนำมาเล่าในห้องเรียน
5. จัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางภาษา เกิดเป็นความร่วมมือ ช่วยเหลือกัน
6. ให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินความก้าวหน้าทางภาษาของตนเป็นระยะควรจัดบทเรียนแบบโปรแกรมให้ผู้เรียนทำ และให้ตรวจสอบคำตอบจากบทเรียนด้วยตนเอง เพื่อแก้ไขปรับปรุงทักษะที่ยังไม่ถูกต้อง

การจูงใจให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจภายใน ดังนั้น เพื่อความสำเร็จของการสอนภาษาต่างประเทศ ครูจึงควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (Gritter, n.d. อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542, หน้า 11)

1. การจัดสิ่งแวดล้อมด้านการเรียนที่ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกลัว
2. การจัดกิจกรรมที่มีความหมายและตรงกับความต้องการของผู้เรียน

3. การจัดกระบวนการเรียนที่สร้างสรรค์
4. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นความสำคัญของตนในการใช้ภาษาที่เรียนในอนาคต รวมทั้งเจตคติที่ดีของครูต่อความสำเร็จของผู้เรียน
5. การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่สนุกสนานระหว่างผู้เรียนในกระบวนการเรียนการสอน
6. การใช้วิธีการประเมินผลในทางบวกและเป็นแรงเสริมแก่ผู้เรียน
7. การใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 40-106)

วิธีสอนแบบไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method) เป็นวิธีสอนแบบคลาสสิก โดยไม่เน้นการฟังและพูด แต่เน้นการเรียนไวยากรณ์และการแปล เพื่อให้สามารถอ่านตำราและวรรณคดี โดยมุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจคำศัพท์ และกฎไวยากรณ์ รวมทั้งข้อยกเว้นต่าง ๆ แก่ผู้เรียน โดยผู้สอนทำหน้าที่อธิบาย และให้ผู้เรียนนำความรู้ดังกล่าวไปใช้ในการทำแบบฝึกหัด โดยเน้นการแปลเป็นหลัก

วิธีสอนแบบตรง (Direct Method) เป็นวิธีสอนที่สอนโดยใช้เจ้าของภาษาโดยเน้นทักษะการพูด โดยไม่มีการแปลให้ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้ บทเรียนส่วนใหญ่จึงประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นบทสนทนาให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ไม่เน้นไวยากรณ์ ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากตัวอย่าง และสามารถสรุปเป็นกฎด้วยตนเอง

วิธีสอนแบบฟัง – พูด (Audio – Lingual Method) เป็นวิธีสอนที่ได้แนวคิดจากทฤษฎีทางจิตวิทยา และทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ ที่เชื่อว่าภาษาเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความสัมพันธ์ของสิ่งเร้า และปฏิกิริยาตอบสนองเป็นการสอนภาษาเริ่มจากเริ่มฟังและพูด

วิธีสอนตามทฤษฎีเรียนแบบความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Code Learning Theory) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดที่ภาษาเป็นระบบที่วิ่งไปตามกฎเกณฑ์ ความเข้าใจและการแสดงออกทางภาษาขึ้นอยู่กับความเข้าใจในกฎเกณฑ์ เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจในรูปแบบของภาษาและความหมายแล้วก็จะสามารถใช้ภาษาได้ ในการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของภาษาที่พูดก่อนการเขียน หรือก่อนที่จะแสดงออกทางภาษา ไม่ใช่การฝึกซ้ำ ๆ

วิธีสอนแบบการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดว่าการสื่อความหมายของภาษา อาจทำได้โดยการปฏิบัติหรือใช้กิริยาท่าทางประกอบ ผู้เรียนจะจำได้ดีถ้าได้ลงมือปฏิบัติ หรือแสดงการโต้ตอบ โดยผู้เรียนไม่ต้องพูด เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนเป็นผู้เรียนแบบการกระทำของผู้สอน จากนั้นให้ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้สอน เมื่อผู้เรียนพร้อมจะพูดก็ให้ผู้เรียนเป็นผู้ออกคำสั่งเอง แล้วจึงอ่านและเขียนต่อไป

วิธีสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ (Community Language Learning) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดว่าการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน โดยผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และกำหนดความต้องการในการเรียน ส่วนผู้สอนมีหน้าที่เพียงเป็นผู้ให้คำปรึกษา และส่งเสริม เน้นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน

วิธีสอนแบบชักชวน (The Suggestopedia) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดว่ามีมนุษย์เปี่ยมด้วยพลัง แต่ถูกนำมาใช้เพียงเล็กน้อย โดยการสอนนั้นเน้นการโน้มน้าวจิตใจของผู้เรียน ผู้เรียนเรียนด้วยความสบาย ไม่ตึงเครียด โดยผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกและผ่อนคลาย เน้นการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน

วิธีสอนแบบเงียบ (The Silent Way) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดว่าการเรียนรู้ภาษานั้นเกิดจากความคิด หรือพลังสมองของผู้เรียน การสอนนั้นจะต้องให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการใช้ภาษาด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นฝ่ายเงียบแต่ผู้จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษา โดยสอนจากการอ่านและเขียนไปสู่การพูดและการฟัง

วิธีสอนตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นการสอนภาษามีแนวคิดที่ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร การสอนนั้นจะต้องให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม

จากวิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศดังกล่าวข้างต้นนั้นไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุดสำหรับการสอนภาษา แต่ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเทคนิคและวิธีการสอนหลาย ๆ วิธี จัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่สร้างความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเลือกสิ่งที่สนใจและตรงกับความต้องการของตน โดยที่การจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้นต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ปลูกฝังคุณลักษณะได้อย่างเหมาะสม โดยปัจจุบันนี้วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวคิดที่นำมาใช้ในการเรียนรู้

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) (กรมวิชาการ, 2542 ก, หน้า 12-13)

วิธีการสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร มีพื้นฐานมาจากแนวคิดที่ว่าภาษาคือเครื่องมือในการสื่อสาร และเป้าหมายของการสอนภาษาคือพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งความหมายของความสามารถในการสื่อสารคือ ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้องและเหมาะสมเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม โดยเป็นความสามารถที่จะรู้ได้ว่าเมื่อไรควรจะพูด และควรจะพูดอะไรกับใคร ที่ไหนและในลักษณะอย่างไร จึงเป็นการมอง

ภาษาในแง่ของสังคมมากขึ้น ซึ่งคำว่าความสามารถในการสื่อสารนี้ ปัจจุบันได้เป็นที่ยอมรับและเป็นแนวคิดสำหรับแนวการสอนภาษาในขณะปัจจุบันนี้

จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

จุดมุ่งหมายของการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร คือ การสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้จริงในสถานการณ์จริง โดยครูเป็นผู้คอยกระตุ้นและช่วยผู้เรียนให้รู้จักแสดงออกซึ่งความคิดเห็นทั้งโดยทักษะการพูดและทักษะการเขียน รวมทั้งให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อความที่อ่าน หรือเข้าใจสิ่งที่ได้ฟัง

แนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)

การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก การโดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistic) ซึ่งว่าด้วยบริบท (Context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมสำหรับกระบวนการสอนนั้นจะเน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากแสดงออกทางภาษาหรือทดลองการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเอง ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ย่อมทำให้การพัฒนาทางภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามธรรมชาติ โดยผู้สอนมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ แนะนำและแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่นักเรียน

กระบวนการเรียนเพื่อการสื่อสาร ควรมีลักษณะดังนี้คือ (Morrow, 1986, pp. 59-66)

1. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ว่าผู้เรียนเรียนภาษาไปเพื่ออะไรสามารถเรียนจนนำไปใช้ได้ ไม่ใช่เรียนรู้เพียงวิธีการเท่านั้น
2. เน้นความเข้าใจเรื่องทั้งหมดมากกว่าความสามารถในการแยกวิเคราะห์รายละเอียดในการสื่อสารจริงเรามุ่งเน้นความสนใจไปที่เนื้อความที่สารนั้นต้องการจะสื่อ ดังนั้นผู้สอนจะให้ผู้เรียนได้อ่านเนื้อความโดยสังเขปเพื่อให้ได้ความเข้าใจ ทั้งหมดของเรื่องที่อ่านก่อน
3. เน้นกระบวนการในการเรียนเท่ากับรูปแบบของภาษา
4. ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ภาษามากที่สุด การให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน ให้เลือกใช้ภาษาตามที่ต้องการ และให้ประเมินการสื่อสารของตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ภาษา
5. เน้นความคล่องและความเหมาะสมในการใช้ภาษา โดยไม่ถือว่าข้อผิดพลาดเป็นสิ่งที่ต้องแก้ไขเสมอ เพื่อช่วยให้การสื่อสารของผู้เรียนไม่หยุดชะงักและเกิดความท้อถอยที่จะสื่อสาร

แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องเน้นให้ผู้เรียนนำภาษาไปใช้ได้ คือ เน้นการใช้ภาษา (Use) มากกว่าวิธีใช้ภาษา (Usage) และต้องให้ผู้เรียนรู้เป้าหมายของการทำกิจกรรมแต่ละอย่างอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการทำกิจกรรม นอกจากนี้การสอนจะต้องเน้นความสำคัญของส่วนทั้งหมด (Whole) ของภาษาที่สอนแล้วค่อยเน้นลงไปในส่วนย่อย (Parts) เน้นกระบวนการเรียน (Process) มากกว่าเน้นรูปแบบ (Forms) เน้นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ และการที่ผู้เรียนใช้ภาษาผิดไม่ใช่ความผิดร้ายแรง หากแต่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ トラバิดที่ความคิดนั้นไม่เป็นอุปสรรคในการสื่อสาร ผู้สอนควรอนุโลมและไม่ยับยั้งหรือแก้คำผิดระหว่างทำกิจกรรม ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นในการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือ ช่องว่างด้านข้อมูลระหว่างผู้ทำกิจกรรม (Information Gap) เป็นกิจกรรมที่คู่สนทนาต่างก็ไม่ทราบข้อมูลของอีกฝ่ายหนึ่ง และต่างฝ่ายต่างก็ต้องการจะทราบข้อมูลหรือให้ข้อมูลแก่กัน เราเรียกว่ามีความต้องการที่จะสื่อความหมาย (Needs for Communication)

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2542 ข, หน้า 14-15)

1. ควรวางแผนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างรอบคอบ
2. ควรวางแผนในการจัดประสบการณ์รวมทั้งอุปกรณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเรื่องที่นำเสนอใหม่อย่างแจ่มแจ้ง
3. ควรจัดบทเรียนให้มีทั้งการฝึกเพื่อให้เป็นนิสัย และการฝึกให้ใช้ภาษาอย่างมีความหมาย โดยใช้กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร
4. ควรใช้ภาษาของผู้เรียนให้น้อยที่สุด แต่ในบางครั้งควรตัดสินใจใช้ภาษาของผู้เรียนทันที เมื่อเห็นว่าจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจข้อมูลที่สำคัญบางประการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ควรมีความชำนาญในการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกเป็นคู่
6. ควรจัดเตรียมการฝึกบทสนทนา ตลอดจนบทความต่าง ๆ เพื่อให้บทเรียนมีความหลากหลาย อันจะช่วยเสริมเนื้อหาของบทเรียนนั้น และช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการสื่อสาร
7. ควรมีความคล่องตัวในการเตรียมบทเรียน สำหรับบันทึกเสียง และสามารถนำการฝึกในห้องปฏิบัติการมาประสานกับการจัดกิจกรรมในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม
8. ควรมีความสามารถในการตัดสินใจว่า ผู้เรียนระดับต้นควรจะใช้กิจกรรมการอ่านและการเขียนเมื่อใด
9. ควรจัดเตรียมบทเรียนสำหรับอ่านที่จะช่วยให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

10. ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการเขียนอย่างอิสระแก่ผู้เรียน

11. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของภาษาทั้งจากบทสนทนาและการจัดกิจกรรมอย่างเป็นทางการ

12. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจในชาติของตนเอง ในขณะที่เรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

13. ควรเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและข้อเท็จจริงด้านวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

14. ควรจัดการประเมินที่จะทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียน ความต้องการในการจัดซ่อมเสริมเป็นรายบุคคล รวมทั้งประสิทธิภาพในการสอนของตัวครูเอง

สำหรับตัวผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้

1. ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกความสามารถทางด้านภาษาศาสตร์ให้มากที่สุด นั่นคือผู้เรียนจะต้องพัฒนาทักษะในการนำระบบภาษาศาสตร์มาใช้ จนกระทั่งสามารถใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติและเหมาะสมในการสื่อความตั้งใจออกมา

2. ผู้เรียนต้องสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างรูปแบบของภาษาและการใช้ภาษานั้นคือ ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในเรื่องระบบทางภาษาศาสตร์ และนำมาใช้ในระบบทางการสื่อสารได้จริง

3. ผู้เรียนต้องพัฒนาทักษะและกลวิธีในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในสถานการณ์ที่มองเห็นได้ชัด และรู้จักการใช้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อเป็นเครื่องตัดสินความสำเร็จและแก้ไขข้อผิดพลาดโดยการใช้ภาษาที่แตกต่างกันออกไป

4. ผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงความหมายทางสังคมของรูปแบบภาษา ซึ่งความรู้ด้านนี้อาจจะไม่รวมถึงความสามารถที่จะใช้ภาษาให้แปรเปลี่ยนไปเพื่อความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมที่แตกต่างกันออกไป แต่เป็นความสามารถที่จะใช้ภาษาที่เป็นที่ยอมรับและหลีกเลี่ยงไม่ใช้ ข้อผิดพลาดที่รุนแรง

ขั้นตอนการสอนดำเนินการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสารที่สำคัญ ๆ ดังนี้

(สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 112-114)

1. ขั้นเสนอเนื้อหา เน้นที่การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา โดย

ดำเนินการดังนี้

1.1 ผู้สอนนำเข้าสู่เนื้อหา (Lead - I) ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์ แก่ผู้เรียน เช่น การใช้รูปภาพ การเล่าเรื่อง การเล่านิทาน

1.2 เสนอเนื้อหาทางภาษาให้ผู้เรียนฟังหรืออ่าน ในด้านเนื้อหาที่เสนอควรมีบริบท หรือสถานการณ์กำกับอยู่ด้วย

1.3 กระตุ้นการเรียนรู้ (Elicitation) โดยตรวจสอบพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ถ้าผู้เรียนตอบได้บางส่วนหรือไม่ได้ ผู้สอนต้องตระหนักว่าจำเป็นต้องสอนหรืออธิบายเนื้อหา ทางภาษาดังกล่าวให้ผู้เรียนเข้าใจ

2. ขั้นการฝึก (Practice/ Controlled Practice) เป็นขั้นตอนให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เพิ่ง เรียนรู้ใหม่ โดยดำเนินการดังนี้

2.1 การฝึกแบบควบคุม (Controlled Practice) มีผู้สอนเป็นผู้นำการฝึกโดยฝึกทั้งชั้น ฝึกเป็นกลุ่มใหญ่ และฝึกเป็นกลุ่มย่อย

2.2 การฝึกทีละคน ในขณะเดียวกันควรให้ผู้เรียนที่เหลือมีส่วนร่วมช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน สิ่งสำคัญผู้สอนต้องให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนแต่ละคนเพื่อแก้ไข

3. ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production/ Free Practice) ขั้นนี้เปรียบเสมือน ตัวกลางที่เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนกับการนำภาษาไปใช้จริงนอกห้องเรียน โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทาง วิธีฝึกมักฝึกในรูปของการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนเป็นริเริ่ม หรือจัดกิจกรรมขึ้นต้น และป้อนข้อมูลย้อนกลับให้ผู้เรียน

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2542, หน้า 16-17) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร ซึ่งจะมี 3 ขั้นตอนเช่นเดียวกับของสมิตรา อังวัฒนกุล ดังนี้

1. ขั้นนำเสนอ (Presentation) หมายถึง ครูเสนอเนื้อหาภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบ และความหมาย การนำเสนอภาษาจะนำสถานการณ์ที่ผู้เรียนสนใจมาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ ความหมายของหัวข้อทางภาษา หรือรูปแบบภาษาที่ต้องการสอนในแต่ละบท มีการใช้คำถาม นำให้ผู้เรียนเข้าสู่หัวข้อทางภาษา เช่น การซักถามข้อมูลและรูปแบบภาษาที่จะสอน เป็นต้น จากนั้นครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนสังเกตจากตัวอย่าง เน้นให้เห็นจุดสำคัญของรูปแบบประโยคเพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของการใช้รูปแบบไวยากรณ์นั้น ๆ ได้ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น

2. ขั้นฝึก (Practice) หมายถึง ครูให้ผู้เรียนฝึกภาษาที่เสนอในขั้นที่ 1 ในกิจกรรมที่ครู เป็นผู้ให้แนวทางหรือควบคุมอยู่ การฝึกอาจอยู่ในรูปของสถานการณ์จำลองที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้รูปแบบภาษาที่นำเสนอ อาจเป็นการฝึกทั้งชั้น หรือในรูปกิจกรรมที่

ผู้เรียนกระทำร่วมกัน โดยครูเป็นเพียงผู้ควบคุมให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น กิจกรรมดังกล่าวมักเป็นกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกเพลิดเพลิน และขณะเดียวกันได้มีโอกาสใช้ภาษาที่เรียนมาเพื่อสื่อสารจริง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกมีความหมาย

3. ขั้นใช้ (Production) หมายถึง ครูให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ฝึกมาบ้างแล้ว จากขั้นที่ 2 ให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ได้รับการฝึกมาในรูปกิจกรรมที่หลากหลายซึ่งเอื้อต่อการใช้ภาษาที่สมจริงในขั้นนี้ ผู้เรียนจะมีโอกาสใช้ภาษามากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบกิจกรรมกลุ่มผู้เรียนประมาณ 3–4 คน หรือกิจกรรมคู่ ต่างจากขั้นฝึกซึ่งมักจะเป็นกิจกรรมทั้งชั้นหรือ ถ้าเป็นกลุ่มจะแบ่งกลุ่มตามแถว

ลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร มีดังนี้ (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 18)

1. เข้ากับจุดประสงค์ของบทเรียน
2. เป็นจุดมุ่งหมายในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน
3. กิจกรรมทำให้เกิดความจำเริญที่จะสื่อความหมายตรงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรับรู้ผลการสื่อความหมาย (ข้อมูลย้อนกลับ)
5. มีลักษณะน่าสนใจ ทำท่าย เหมาะสมกับวัยและความถนัดของผู้เรียน
6. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกตามความต้องการ
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่
8. การจัดกิจกรรมมีแบบทำคนเดียว (Individual Work) แบบจับคู่ (Pair Work)

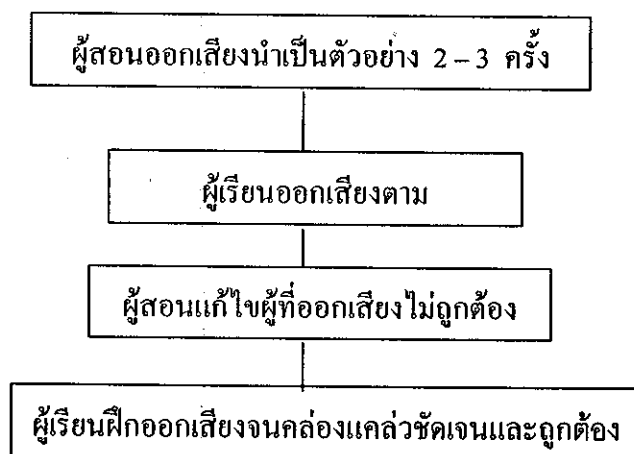
แบบกลุ่ม (Group Work) และแบบร่วมกันทั้งชั้น (Class Work)

การสอนภาษาทักษะในวิชาภาษาอังกฤษ (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 18–22)

ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจะต้องมีการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นจะต้องมีการสอนในทักษะต่าง ๆ เพื่อการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

1. การสอนทักษะการฟัง

การฟังเป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวันที่จะทำให้ผู้ฟังและผู้พูดเข้าใจกัน ทักษะการฟังจึงเป็นทักษะแรกๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ก่อนเพื่อทำความเข้าใจ จึงจะสามารถปฏิบัติตามหรือพูดได้ตอบได้ ทักษะการฟังจึงเป็นพื้นฐานไปสู่การพูด การอ่าน และการเขียน ฉะนั้น ทักษะ การฟังจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนที่จะได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอและจริงจัง (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 159) ขั้นตอนในการสอนการฟัง มีดังนี้

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการสอนการฟัง (ทิพพิดี อ่องแสงคุณ, ม.ป.ป. อ้างถึงใน กรมวิชาการ, 2542, หน้า 18)

จากขั้นตอนการสอนการฟัง ต้องมีการฝึกฝนทักษะการฟังเพิ่มเพื่อผู้เรียนจะจดจำและแยกแยะเสียงได้ถูกต้อง (Paulston, n.d. อ้างถึงใน สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2537, หน้า 159) ได้เสนอแนะ ขั้นตอนการฝึกทักษะการฟัง สรุปได้ดังนี้

1. กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและให้ผู้เรียนรู้จุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะ การฟังว่าเมื่อฟังจบแล้วจะต้องตอบคำถาม ปฏิบัติตาม หรือเขียนเรื่องราว
 2. ให้ผู้เรียนฟังข้อความหรือเรื่องราวที่เตรียมไว้ ข้อความหรือเรื่องราวนั้นควรใช้ความเร็วปกติ ผู้ฟังสามารถฟังซ้ำได้เมื่อต้องการ จำนวนครั้งขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเรื่องที่ฟังหรืองานที่ให้ปฏิบัติ
 3. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานที่มอบหมายให้ หลังจากการฟังแล้ว
 4. ให้ข้อมูลย้อนกลับเมื่อมีการตรวจ เพื่อเป็นกำลังใจ หรือแก้ไขข้อบกพร่อง
- วิธีการและการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการฟัง ควรปฏิบัติตามลำดับจากง่ายไปหายาก ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 19)

1. การฟังพยางค์ คำเดี่ยว วลี และประโยค ทำได้โดยให้แสดงออกในลักษณะต่างๆ กัน เช่น ปฏิบัติตามคำสั่ง วาดรูป เล่นเกม เป็นต้น โดยให้สังเกตการเน้นเสียงหนักเบาในคำ เสียงพยางค์ต้น กลางหรือท้ายคำ และระดับเสียงสูงต่ำในประโยค
2. การฟังโดยพยายามเชื่อมคำต่างๆ ที่ได้ยินเป็นกลุ่มที่มีความหมาย เพื่อให้จำง่าย
3. การฟังเนื้อเรื่องสั้นๆ ควรมีคำศัพท์และโครงสร้างที่ผู้เรียนรู้จัก และให้ผู้ฟังสรุปและ

เล่าได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใครทำอะไร หรือไม่ได้ทำอะไร มีเนื้อหาสำคัญอย่างไร

4. การฟังบทสนทนาหรือข้อความต่าง ๆ ซึ่งควรเป็นบทสนทนาหรือข้อความที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

การเรียนจะใช้การพูดเป็นตัวกลางในการฝึกเนื้อหาของภาษา เท่ากับเป็นการยอมรับว่า ผู้เรียนฟังเนื้อหาทุกตอนก่อนเพื่อเป็นบทนำ เพราะการเรียนต้องฟังไปพูดไป ถ้าขาดการฟังก็ ย่อมจะไม่ได้พูด ดังนั้นการสอนการฟังจึงแยกออกเป็น 2 ชนิด คือ การสอนการฟังเพื่อการออกเสียง และการฟังเพื่อความเข้าใจ

ลักษณะของการสอนการฟัง (กรมวิชาการ, 2542, หน้า 20 - 36)

1. การสอนการฟังและการออกเสียง หมายถึง การฝึกให้ผู้เรียนฟังเสียงและสำเนียงที่ถูกต้องของคำหรือกลุ่มคำ รวมทั้งประโยค จุดประสงค์ในการฝึกก็เพื่อให้จำเป็นแบบที่จะพูดต่อไป เมื่อมีวัตถุประสงค์ดังกล่าว การฝึกให้ฟังจึงจำเป็นต้องให้ฟังซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนสามารถจับเสียงของคำและสำเนียงหรือประโยคได้ถูกต้อง ความสามารถในการฟังแบบนี้ต้องอาศัยการทดสอบด้วยการฟังแล้วให้ผู้เรียนพูดออกมาจึงจับได้ว่าฟังผิดหรือฟังถูก เพราะฉะนั้นในการสอนต้องให้ ผู้เรียนฟังไปและพูดไป ถ้าเพียงแต่สอนให้ฟังอย่างเดียว ไม่ได้พูดก็ไม่เกิดประโยชน์ และถ้าผู้เรียนฟังแล้วไม่ได้พูดก็จะพูดไม่ถูก โดยเหตุที่การสอนต้องอาศัยทักษะฟังและพูดคู่กันไป จึงขอแยก การสอนออกเป็น 2 ตอน คือ ขั้นของการฟัง และขั้นของการออกเสียง เนื้อหาย่อยของการสอน แบ่งออกได้เป็น 2 ตอน คือ

1.1 การสอนออกเสียงสระ พยัญชนะที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนไทย เช่น /g/v/z/ð/ เป็นต้น หรือพื้นเสียงไปจากภาษาไทย เช่น /r/ และเสียงที่ปรากฏในตำแหน่งต่างกัน เช่น ในภาษาไทยไม่มีเสียง /r/ และ /s/ ในตำแหน่งที่ท้ายของสระ เป็นต้น

1.2 การออกเสียงหนักเบา ระดับเสียงสูงต่ำในประโยค จังหวะ และการเว้นวรรคตอน การสอนจะต้องทำไปพร้อมกับที่มีการสอนคำและประโยค นั่นคือ ทักษะที่สอนคำศัพท์ใหม่ ครูจะต้องให้ผู้เรียนออกเสียงสระ พยัญชนะให้ถูกต้อง และจะต้องใส่เครื่องหมายเสียงเน้นหนักประจำคำด้วย เช่นเดียวกับที่ปรากฏในพจนานุกรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนไปทีละน้อย ๆ เคา่ส่มและลงเสียงเน้นหนักเบาเอาเองตามใจชอบจนเกิดความเคยชินอย่างผิด ๆ เมื่อเรียนไปถึงระดับสูงการแก้ไขจะทำให้ยากมาก

2. การสอนฟังเพื่อความเข้าใจ การสอนให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการฟังนี้ อาจจะสอนพร้อมกับการฝึกพูดหรือฝึกอ่านได้ แบบฝึกหัดอาจจะทำเป็นรูปประโยค หรือเป็นเรื่องสั้น ๆ ครูจะพูดประโยคหรือเรื่องนั้นด้วยอัตราความเร็วปกติหรือจะอัดเสียงลงเทป เพื่อตรวจสอบว่า

ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ได้ยินนั้นถูกต้องหรือไม่ คำถามคำตอบอาจจะทำในรูปปากเปล่า หรือให้ผู้เรียนอ่านคำถามแล้วเขียนตอบก็ได้เนื้อหาที่จะนำมาทำเป็นแบบฝึกหัดนั้น ครูจะต้องพิจารณาเลือกสิ่งที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องของเสียง คำศัพท์และไวยากรณ์ รวมทั้งการฟังเพื่อความเข้าใจด้วย

2. การสอนทักษะการพูด

ทักษะการพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด ฉะนั้น การพัฒนาทักษะการพูดจึงต้องใช้เวลานานในการฝึก ต้องมีแรงจูงใจและความถนัดของผู้เรียน และขึ้นอยู่กับคุณภาพในการสอนของครูด้วย การสอนการพูดที่ดีต้องใช้ภาษาที่พบจริงในชีวิตประจำวันเป็นเรื่องรอบ ๆ ตัวของผู้เรียน มีความยาวเพียง 2 บรรทัดสำหรับ ผู้เริ่มเรียนและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเรียนมากขึ้น โดยธรรมชาติของเด็กหัดพูดทีละคำ ๆ จนเป็นประโยคสั้น ๆ จากธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก บทเรียนเริ่มต้นจึงสอนการพูดเลียนตามธรรมชาติ ปัญหาจึงมีว่าทำอย่างไร ผู้เรียนจึงจะชินกับการพูดภาษาอังกฤษเมื่อเติบโตขึ้นสามารถนำภาษาอังกฤษไปใช้ในสถานการณ์ในชีวิตจริงได้

แนวทางพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ มีดังนี้

1. สร้างความเคยชิน

1.1 ทุกครั้งเมื่อครูเข้าชั้นเรียน ควรเริ่มต้นด้วยการทักทายเป็นภาษาอังกฤษด้วยรูปประโยคง่าย ๆ จะเป็นการอุ่นเครื่องที่ดี เมื่อผู้เรียนสามารถพูดได้ตอบได้ก็จะมีกำลังใจและความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ทำให้กล้าที่จะแสดงออก กล้าพูดภาษาอังกฤษโดยไม่รู้ตัว

1.2 เมื่อออกคำสั่งให้ผู้เรียนทำอะไรก็ตาม ครูควรเลือกใช้คำสั่งเป็นภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับระดับชั้น หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาไทยโดยไม่จำเป็น จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนที่ไม่คล่องแคล่ว จะทำให้ผู้เรียนกล้าพูดมากขึ้น

1.3 ฝึกให้ผู้เรียนใช้คำ หรือกลุ่มคำ หรือประโยคภาษาอังกฤษที่จำเป็น

2. สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ผู้สอนจะต้องรู้จักคัดเลือกรูปประโยคที่เหมาะสมกับผู้เรียน เลือกกิจกรรมการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น เพลง เกม การสร้างสถานการณ์จำลอง และบทบาทสมมติ อาจเป็นสถานการณ์ที่กำหนด หรือผู้เรียนแต่งเอง เป็นต้น

3. สร้างความถูกต้องแม่นยำ

นอกจากสร้างความเคยชินและสร้างความสนุกสนานแล้ว สิ่งที่ครูไม่ควรมองข้ามไม่ได้คือ ความถูกต้อง แม่นยำ ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องไวยากรณ์ กฎเกณฑ์ วิธีออกเสียง

และสำเนียง มีความรู้เรื่องคำศัพท์และการนำภาษาอังกฤษไปใช้เป็นอย่างดี เพื่อจะเป็น รูปแบบที่ดี ให้แก่ผู้เรียน

4. สร้างบรรยากาศ

ครูต้องรู้จักสร้างบรรยากาศ เริ่มต้นแต่เมื่อก้าวสู่ชั้นเรียน โดยใช้กิจกรรมและสื่อต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ มีการเคลื่อนไหว เพลิดเพลินและสนุกสนาน มีความกระตือรือร้นที่จะพูดภาษาอังกฤษโดยอิสระ ไม่ต้องรอให้ครูบังคับ นอกจากนี้ครูจะต้องรู้จักจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการบรรยายฝึกพูดภาษาอังกฤษ

5. สร้างความมั่นใจ

ครูต้องสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน นับตั้งแต่ก้าวแรกที่ครูเข้าชั้นเรียนด้วย บุคลิก ท่าทางและน้ำเสียงที่น่าเชื่อถือและศรัทธา สร้างความมั่นใจให้คำชมเชย เมื่อผู้เรียนพูดได้ถูกต้อง และครูควรมีความอดทนคอยให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ เมื่อพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการพูด ให้โอกาสให้กำลังใจ ครูควรหลีกเลี่ยงบรรยากาศที่เคร่งเครียดเกินไป พยายามให้ผ่อนคลายมากที่สุด เพื่อสร้างเจตคติที่ดีของผู้เรียนต่อการพูดภาษาอังกฤษ มีกำลังใจและความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างไม่เคอะเขิน และมีความกระตือรือร้นที่จะฝึกพูดภาษาอังกฤษให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ การสอนพูดนี้ที่แท้จริงแทรกอยู่ในเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนเรียน เช่น วิชากรณ์ คำศัพท์ อ่านและเขียน เป็นต้น เพราะในการฝึกเนื้อหาเหล่านั้น ๆ จะใช้การฝึกเป็นบันได ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในเนื้อหา การพูดเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกเพื่อแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ผู้อื่น หรือสถานการณ์อื่น หรือใช้ถ้อยคำเพื่อโน้มน้าวผู้อื่นให้คล้อยตามตนเอง การพูดเป็นเครื่องมือของคนในการใช้ภาษา ดังนั้นครูจึงมีหน้าที่ที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด โดยการหาแบบฝึกหัดที่เหมาะสมให้ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงออก

การสอนการพูดแบ่งได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ระดับเตรียมตัว สอนให้ผู้เรียนแบบตัวอย่าง ส่วนมากได้แก่ การเลียนแบบประโยคที่ถูกต้องจากครู หรือจากเทปบันทึกเสียง และท่องจำประโยคพื้นฐานต่าง ๆ
2. ระดับแสดงออก เมื่อผู้เรียนสามารถจดจำคำและประโยคได้คร่าวแล้วจะสามารถพูดแสดงความตั้งใจของตนเองออกไปให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

การสอนการพูดแบบนี้มักจะจัดบทเรียนเป็นบทสนทนาหรือการเล่าเรื่องการเล่นอาจจะแบ่งออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามระดับความง่ายไปหายาก

ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (English for Specific Purposes, ESP)

ในปัจจุบันการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ หรือภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ (English for Specific Purposes, ESP) มีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอนภาษาและแพร่หลายไปทั่วโลก สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจในประเทศไทยเป็นที่แพร่หลาย ทั้งนี้ เพราะภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ นั้นเป็นการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในแต่ละสาขาและอาชีพ และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีและอย่างเหมาะสม (นงคราญ อนุกุล, 2538, หน้า 7)

ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ หรือภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ (English for Specific Purposes: ESP) เป็นการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการ โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนซึ่งมีจุดประสงค์จะใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการหนึ่งการใด โดยเฉพาะภาษาอังกฤษเพื่อจุดประสงค์เฉพาะนี้ (Stevens, 1977, p. 90) แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนในสาขาต่าง ๆ (English for Academic Purposes) ซึ่งถือว่าภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาวิชาการใหม่ ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เกษตรศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

2. การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงานและอาชีพ (English for Occupation) ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เช่น นักทูต นักช่างเทคนิค เลขานุการ เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาอังกฤษเฉพาะกิจแบ่งได้ 3 ประการ (Mackay & Mountford, n.d. อ้างถึงใน นงคราญ อนุกุล, 2538, หน้า 8) ดังนี้

1. เพื่อสนองความต้องการด้านอาชีพ (Occupational Requirements)
2. เพื่อโครงสร้างฝึกอบรมอาชีพ (Vocational Training Programmes)
3. เพื่อการศึกษาทางด้านวิชาการและวิชาชีพระดับสูง (Academic or Professional Study)

ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจว่าเป็นการสอนภาษาต่างประเทศที่มีจุดประสงค์ในการนำไปใช้จุดประสงค์ที่ตัวนี้สามารถวัดได้จากความสำเร็จในการทำงานซึ่งต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษแบบภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ เป็นการเรียนเพื่อมรรคอันจำเป็นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้แล้วอย่างแจ่มชัด ดังนั้นการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปจึงแตกต่างจากภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ ที่สำคัญคือการสอนภาษาอังกฤษทั่วไปเน้นทางด้านวรรณคดี วัฒนธรรมและการศึกษาเพื่อชีวิต โดยทั่วไปซึ่งสอนในวิชาภาษาไทยโดยมีตัวภาษาเป็นเนื้อหาวิชา (Subject Matter) และจุดประสงค์ (Purpose) ของรายวิชานั้น ๆ ส่วนผู้เรียน

ภาษาอังกฤษเฉพาะกิจนั้นเรียนเพื่อเป็นทาง (En Route) ไปสู่การรับรู้เนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันออกไปหรือกลุ่มทักษะที่แตกต่างกันออกไป (Robinson, 1980, p. 5)

แนวการศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ

การกำหนดเนื้อหาภาษาอังกฤษเฉพาะกิจ ให้พิจารณาจาก (Stevens, 1977, p. 92)

1. การจำกัด (Restriction) เฉพาะทักษะเบื้องต้น (การฟัง พูด อ่าน และเขียน) ที่ผู้เรียนต้องการเท่านั้น
2. การเลือก (Selection) เฉพาะคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และวัตถุประสงค์ในการใช้ภาษาที่ผู้เรียนต้องการ
3. หมวดแนวเรื่องเนื้อหา (Themes and Topic) เฉพาะหมวดแนวเรื่องหัวข้อเรื่องสถานการณ์และข้อความทั่วไป (Universe of Discourse) ที่ผู้เรียนต้องการ
4. ความต้องการในการสื่อความหมาย (Communicative Needs) ได้แก่ วิธีการติดต่อกับผู้อื่น อาจเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดทำหลักสูตร

ความรู้เกี่ยวกับอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

อาณาเขต (กรมศิลปากร, 2539, หน้า 80)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งสหภาพพม่า

ลักษณะทั่วไป

พื้นที่ของอำเภอหัวหินมีขนาดใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือมีพื้นที่ประมาณ 1,181 ตารางกิโลเมตรทางด้านตะวันตกมีผืนป่าเชิงเขาตะนาวศรีซึ่งมีเนื้อที่ถึง 273,125 ไร่ รวมอยู่กับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน อุคมไปด้วยพืชพันธุ์ไม้สัตว์ป่านานาชนิด รวมทั้งถ้ำและน้ำตกที่งดงามเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยว พื้นที่ตอนกลางเป็นที่ราบ ราษฎรส่วนหนึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำไร่สับปะรด และทับทิม ส่วนชายฝั่งทะเลตะวันออกมีความงดงามด้วยทิวทัศน์หาดทรายชายทะเล จึงมีการประกอบอาชีพบริการด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่

การเดินทางไปยังอำเภอหัวหินสะดวกสบายทุกเส้นทาง เพราะมีบริการทั้งทางรถไฟ รถยนต์ ทางอากาศมีเครื่องบินเล็กของบริษัทบางกอกแอร์เวย์ บินระหว่างกรุงเทพ – หัวหิน และ หัวหิน - เกาะสมุย วันละ 1 เที่ยวบิน และยังมีเรือไฮโดรฟรอยด์ เป็นเรือวิ่งตัดอ่าวไทยระหว่างเมือง ตากอากาศสำคัญ คือหัวหิน – พัทยา

ภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศของอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในเขตร้อนชื้น อากาศ โดยทั่วไปไม่ร้อนไม่หนาวจนเกินไป ความชื้นเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล ในคาบ 30 ปี ความชื้นโดยเฉลี่ยประมาณ 76% อุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุด 40.0 องศาเซลเซียส ต่ำสุด 10.5 องศาเซลเซียส แบ่งฤดูกาลได้ 3 ฤดู ซึ่งเป็นอิทธิพลของลมมรสุมต่าง ๆ ที่ พัดผ่านบริเวณอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน อากาศร้อนสุดในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน ฝนตกสูงสุดในเดือนตุลาคมถึง พฤศจิกายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคมถึงกุมภาพันธ์ อากาศหนาวสุดในเดือนมกราคม

การปกครอง

อำเภอหัวหินมีเขตการปกครององค์การบริหารส่วนตำบลรวม 7 ตำบล คือ เทศบาล ตำบลหัวหิน ตำบลหนองแก ตำบลเขาหินเหล็กไฟ ตำบลหนองพลับ ตำบลห้วยสัตว์ใหญ่ ตำบล ห้วยใต้ และสภาตำบลที่ยังไม่รับการยกระดับเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลอีกหนึ่งแห่ง คือ ตำบล บึงนคร

ประวัติหัวหิน (อรุณ กระแสสินธุ์, 2538, หน้า 17, 22)

ประมาณพ.ศ. 2377 หัวหินยังเป็นป่า มีหมู่บ้านอยู่ทางทิศใต้ห่างจากตำบลหัวหิน ประมาณ 7 กิโลเมตร คือที่ตำบลตะเกียบ และทางทิศเหนือประมาณ 6 กิโลเมตร คือตำบลบ่อฝ้าย มีราษฎรหมู่บ้านหนึ่งซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ ณ ตำบลบางจาน บางแก้ว ในเขตของจังหวัดเพชรบุรีเกิดความไม่ พอใจในชีวิตและความเป็นอยู่ จึงย้ายครอบครัวมาตำบลสมอเรียง คือตำบลหัวหินในปัจจุบัน สาเหตุที่เรียกว่าหัวหิน สันนิษฐานว่าคงเนื่องมาจากคำว่า “สมอเรียง” มีเค้าออกมาจากคำว่า “ถมอเรียง” ในภาษาขอม แปลว่า “หินหรือศิลาที่เรียงกัน” ที่ชายทะเลมีเห็นก้อนหินเรียงรายอยู่ ดังนั้นจึงเรียก “ตำบลแหลมหิน” หรือ “หัวหิน” มาจนทุกวันนี้

ในอดีตกิ่งอำเภอหัวหินเป็นกิ่งอำเภอที่มีธรรมชาติงดงาม (ปัจจุบันได้ยกฐานะเป็นอำเภอ หัวหิน เมื่อ พ.ศ. 2492) และขึ้นชื่อว่าเป็นหัวเมืองชายทะเลที่มีชื่อที่สุดในประเทศไทย หัวหินได้

ถูกขนานนามว่าเป็นนครแห่งธรรมชาติ (The City of Nature) พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรม พระเรศรวรฤทธิ์ทรงพอพระทัยในธรรมชาติของหัวหิน พระองค์จึงโปรดให้สร้างตำหนักขึ้นที่หัวหินและทรงประทับประจำอยู่ ณ หัวหิน ต่อมาสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี พระพันปีหลวง ก็โปรดให้สร้างพระตำหนักประทับแรมและได้ทรงเสด็จมาประทับอยู่เป็นประจำ และในปัจจุบันนี้เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถทรงพอพระราชหฤทัยในหัวหินเป็นอันมาก ทรงประทับอยู่ ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน

สถานที่ท่องเที่ยวในอำเภอหัวหิน (งานวิชาการวางแผนงานและส่งเสริมการท่องเที่ยว สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลหัวหิน, ม.ป.ป.)

1. หาดหัวหิน ชายทะเลอันเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนอากาศที่มีชื่อเสียงแห่งแรกของเมืองไทย ด้วยน้ำทะเลใส ทรายสะอาด บรรยากาศดี จึงเป็นที่ใฝ่ฝันและได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมานาน ทุกยุคทุกสมัย

2. พลับพลานิรลไฟ เป็นสถานีรถไฟที่เก่าแก่ที่สุดของเมืองไทย สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของสถานีรถไฟแห่งนี้คือ พลับปลาในแบบสถาปัตยกรรมไทยเด่นสะดุดตา ซึ่งได้ย้ายมาจากพระราชวังสนามจันทร์ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6

3. ตลาดโต้รุ่ง นับเป็นสีสันยามราตรีของหัวหิน ทุกเย็นมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติแวะเวียนไปเสมอ เพราะเป็นแหล่งรวมแผงอาหารนานาชนิด ทั้งอาหารไทย อาหารทะเล ขนมไทย โรตีสายสุก ฯลฯ ให้เลือกสรร นอกจากนั้นยังมีของที่ระลึกจำหน่ายมากมาย

4. จุดชมวิว เขาตะเกียบ เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนภูเขาขึ้นออกไปในทะเล ตั้งอยู่ห่างจากหัวหินทางทิศใต้ 6 กิโลเมตร ภายในวัดร่มรื่น เย็นสบาย มีรูปปั้นเจ้าแม่กวนอิมประดิษฐานอยู่เป็นจุดที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพอ่าวหัวหินทั้งดงามมากจุดหนึ่ง รอบเขาตะเกียบมีที่พักและร้านอาหารให้บริการหลายแห่ง

5. เขาไกรลาส อยู่ใกล้เขาตะเกียบ เป็นวัดธรรมยุติที่เงียบสงบ เป็นแหล่งรวบรวมพระพุทธรูปขนาดใหญ่ อายุหลายร้อยปี เปิดให้ผู้สนใจได้เยี่ยมชม

6. หาดสวนสนประดิพัทธ์ ห่างจากหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 9 กิโลเมตร เป็นชายหาดที่สวยงามทอดยาวขนานกับทิวสน สงบเงียบ อยู่ในความดูแลของกองทัพบก มีร้านอาหารที่พักร และบังกาลีให้บริการ

7. เกาะสิงโต ตั้งอยู่ห่างจากฝั่งสวนสนประมาณ 800 เมตร เป็นเกาะเล็ก ๆ ที่มีผู้นิยมไปตกปลาและดำน้ำ

8. หาดเขาเต่า เป็นชายหาดเล็ก ๆ เชิงเขาเต่า ห่างจากหัวหินทางทิศใต้ประมาณ 13

กิโลเมตร ตามถนนเพชรเกษม เียบยสงบ มีองค์พระพุทธรูปขนาดใหญ่หันพระพักตร์ออกสู่ทะเล

9. ศาลพระพรหม ตั้งอยู่บนเขามหาชัย ห่างจากหัวหินไปทางทิศใต้ประมาณ 5 กิโลเมตร รูปแบบในการก่อสร้างเป็นสัญลักษณ์สื่อความหมายในเชิงคำสอน เปิดให้ผู้ศรัทธา สักการะทุกวัน

10. เขาคินเหล็กไฟ เป็นจุดชมวิวดำเนินเมืองและอ่าวหัวหินที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่ง ประกอบด้วยจุดชมวิวหลายจุดที่สำคัญ คือเป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนั้นมีศูนย์สินค้าพื้นเมือง สวนนก ร้านอาหาร และเครื่องดื่มนั้น ตั้งอยู่ห่างจากหัวหินไปทางทิศตะวันตกประมาณ 2 กิโลเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการชม พระอาทิตย์คือในช่วงตอนเช้าตรู่

11. น้ำตกป่าละอู เป็นน้ำตกที่สวยงามขนาด 15 ชั้น กลางป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ ตั้งอยู่ในเขตตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน ห่างจากตัวหัวหินไปทางทิศตะวันตกประมาณ 60 กิโลเมตร ในความดูแลของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจานมีน้ำไหลตลอดปี เป็นแหล่งที่มีผีเสื้อ ชุกชุม ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวคือ ช่วงเวลาตอนเช้า ประมาณ 7.00 - 10.00 น. เนื่องจากอากาศเย็นสบายและมีโอกาสพบสัตว์ป่ารวมทั้งนกหายากหลายชนิด เช่น นกเงือก นอกจากนั้น บริเวณบ้านห้วยสัตว์ใหญ่ มีการรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อนำผู้สนใจออกติดตามฝูงช้างป่าและเดิน ศึกษาธรรมชาติ

12. สวนผีเสื้อพานิ สวนผีเสื้อพานิและสวนสมุนไพร เป็นสวนธรรมชาติปราศจาก มลพิษ เหมาะสมสำหรับเป็นสถานที่ชมผีเสื้อ และแหล่งท่องเที่ยวแห่งแรกของชาวหัวหินที่ แวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้พื้นบ้านที่หายากนานาชนิด ชมผีเสื้อพันธุ์ท้องถิ่น เพลิดเพลินการชมวังมัจฉา อีกทั้งสามารถซื้อสินค้าที่ระลึก และของฝากพื้นบ้านจากแหล่งต่าง ๆ

ความรู้เกี่ยวกับมัคคุเทศก์ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541, หน้า 6-12)

มัคคุเทศก์ มาจากการสนธิของคำในภาษาบาลีสองคำคือ มคค (มัคคะ): ทางอุเทศก (อุเทศะกะ): ผู้แสดง, ผู้ชี้แจง เมื่อนำเอาคำสองคำมารวมกันเป็น "มัคคุเทศก์"

มัคคุเทศก์ หมายถึง ผู้นำทาง ผู้ชี้ทาง ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Guide มัคคุเทศก์เป็น ผู้ทำหน้าที่พานักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ ตลอดจนถึงชี้แจง อธิบาย ตอบคำถาม และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว

บทบาทหน้าที่ คุณลักษณะ มารยาท และการวางตัวของมัคคุเทศก์

เดกิง สวาสดิพันธ์ ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของมัคคุเทศก์ไว้ดังนี้

1. เป็นตัวแทนของชาติ

- 1.1 สร้างภาพพจน์ที่ดีให้ชาติและหลักเลี้ยงที่จะทำให้ภาพพจน์เสีย
- 1.2 ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีความเป็นอยู่
- 1.3 ให้นักท่องเที่ยวเข้าใจในสถาบันต่าง ๆ ของชาติ

2. ปฏิบัติงานในหน้าที่มัคคุเทศก์ให้สมบูรณ์

2.1 ดูแลอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตลอดระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ตั้งแต่รับนักท่องเที่ยวจากสนามบิน โรงแรม หรือจุดนัดพบจนถึงสิ้นสุดรายการท่องเที่ยว

2.2 อธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับสถานที่นำชมตลอดจนความรู้ต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวควรทราบ เช่น ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ของ ผู้คน รวมทั้งแนะนำสถานที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ร้านจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ที่ทำการไปรษณีย์ ฯลฯ แนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องในสังคมไทย เช่น มารยาทการรับประทานอาหารแบบขันโตก การเข้าชมภายในอุโบสถ การเดินการนั่งในบางสถานที่ เป็นต้น

2.3 ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่ นักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์จะต้องช่วยเหลือเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ นักท่องเที่ยว เช่น แนะนำให้นักท่องเที่ยวเก็บลูกกุญแจห้องพักไว้กับตนเอง ในกรณีที่โรงแรมอนุญาตเพื่อป้องกันคนร้าย แนะนำให้จดหมายเลขกล้องถ่ายรูป เป็นต้น

2.4 ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวในการซื้อของ โดยพยายามรักษาผลประโยชน์ของ นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด มัคคุเทศก์ควรทราบว่าร้านขายสินค้าพื้นเมืองหรือของที่ระลึกต่าง ๆ ร้าน ไหนมีอะไรดีและราคายุติธรรม เพื่อว่าจะได้ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวได้

คุณลักษณะที่ดีของมัคคุเทศก์

1. มีบุคลิกลักษณะที่ดี ไม่พิการ มีร่างกายแข็งแรง
2. พูดน้ำเสียงชวนฟัง และเสียงดังชัดเจน
3. มีความรู้ภาษาต่างประเทศในขั้นใช้ได้ โดยเฉพาะภาษาพูด
4. สนใจในการแสวงหาความรู้ มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นำเที่ยว และความรู้ทั่วไปในทุก ๆ เรื่อง
5. มีวิธีการที่จะอธิบายเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ และสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ นักท่องเที่ยว
6. มีสติอารมณ์มั่นคง สามารถแก้ปัญหาได้อย่างไม่วู่วามและรอบคอบ
7. มีมารยาทงามและวางตนเหมาะสม มีความซื่อสัตย์สุจริต และตรงต่อเวลา

จรรยาบรรณของมัคคุเทศก์ (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541, หน้า 19-20)

1. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพและหน้าที่ของมัคคุเทศก์ ต่อธุรกิจการท่องเที่ยว และต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ
2. มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อนักท่องเที่ยว และทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
3. มีสติในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
4. มีน้ำใจต่อนักท่องเที่ยว
5. มองโลกในแง่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์
6. มีความรับผิดชอบในหน้าที่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัชนิเพ็ญ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533) ทำวิจัยเรื่อง ชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม โดยทดลองกับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการท่องเที่ยว สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกรุงเทพ ปีการศึกษา 2532 ผลการวิจัยปรากฏว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนที่สร้างขึ้นได้ค่าเท่ากับ 96.31/82.80 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนใช้ชุดการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวและโรงแรมที่สร้างขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญล้อม ปานลักษณ์ (2536) ทำการวิจัยเรื่องการจัดหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยปรากฏว่า มีการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษโดยการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และมีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยครูผู้สอนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

สุริยวรรณ ฉัตรอนันตเวช (2537) ทำวิจัยเรื่องผลของกิจกรรมฟัง – พูดภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยวและการโรงแรมโดยการใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนในห้องเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่เรียนรายวิชา English Conversation for Hotel and Tourism (MT 384) ในภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2536 -2537 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนน

เฉลี่ยรวมและคะแนนการทดสอบแต่ละกิจกรรมฟัง – พูดของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อน การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรม สรุปได้ว่า กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเหมาะสมที่จะใช้กับนักศึกษาการท่องเที่ยวและการโรงแรม

กนกวรรณ วิริยะกุล (2542) ได้ทำวิจัยเรื่องผลการใช้แบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิงสื่อสารเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยว ประกอบการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ปฏิบัติงาน (อ 036) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองมี คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้แบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิง สื่อสาร เพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยวหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และกลุ่มทดลองมีเจตคติที่ดี ต่อแบบฝึกเสริมภาษาอังกฤษเชิงสื่อสารเพื่อการ โรงแรมและการท่องเที่ยว

วรพร สุนทรวัฒน์ศิริ (2543) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ ตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลการเรียน สำหรับนักเรียนสาขาธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ ได้หลักสูตรและเอกสารสำหรับรายวิชาการเขียน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจ โดยมีรายการผลการเรียนรู้สุดท้ายระดับวิชา ซึ่งใช้เป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้: นักศึกษาต้องมีพัฒนาการในด้านความรู้ ความสามารถและทักษะใน การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจสำหรับการใช้งานได้จริง และนักศึกษาต้องพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ซึ่งครอบคลุมความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความ รับผิดชอบต่อหน้าที่

2. การทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นกับนักศึกษาปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ วิชาเอกภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 36 คน จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี มหาเมฆ ซึ่งได้รับการสุ่มแบบเจาะจง ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการ สื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ คะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และคะแนน คุณลักษณะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลังจากการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .05 แต่มีคะแนนลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และคะแนนลักษณะความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ หลังการทดลองและก่อนการทดลองไม่แตกต่างกัน

สุริดา สังฆรักษ์สัตย์ (2543) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรมัลติเทคนิคน้อยนำเที่ยว เขตอุตสาหกรรมในกลุ่มโรงงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัด สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร แนวทางการพัฒนาหลักสูตรเป็นการผสมผสานการพัฒนา

หลักสูตรท้องถิ่นกับโครงสร้างหลักสูตรมาตรฐานอบรมมัคคุเทศก์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตคูสิต ในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มทั้ง 3 ภาคความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวเขตคูสิต พบว่า นักเรียนมีการรับรู้ด้านเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกรายการ และการพานักเรียนไปทัศนศึกษาทำให้นักเรียนมีการรับรู้ในด้านเนื้อหามากที่สุด

ปรารธนา ศรีสุข (2544) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับการท่องเที่ยว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรปราการ มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษในระดับดีมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Wich (1989) แห่งมหาวิทยาลัย Columbia University Teachers College ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการหลักสูตรการฝึกงานอาชีพสำหรับโรงเรียนการจัดการโรงแรมการภัตตาคารและท่องเที่ยวที่ Fairleigh Dickinson University ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้เรียนมีความต้องการศึกษาที่มีคุณภาพเกี่ยวกับงานด้านการบริการ และคาดหวังที่จะได้รับทั้งความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงานพร้อมกันไปเพื่อเป็นการเตรียมพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

Fritz (1988) ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความต้องการภาษาต่างประเทศของนักเรียนในคณะวิทยาการจัดการในประเทศฝรั่งเศสที่เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพด้านการจัดการโรงแรมการภัตตาคาร และการท่องเที่ยว โดยใช้การสอบถามและสัมภาษณ์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้เรียนมีความต้องการเกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงานในระดับสูงและมีความต้องการเกี่ยวกับทักษะการจัดการรองลงมา นอกจากนี้ยังได้พิจารณาการพัฒนาจุดประสงค์และเนื้อหาของหลักสูตรการเรียนโดยการชี้หน้าที่ทางภาษา และสื่อความหมายการศึกษานี้จึงสามารถประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรของโปรแกรมการเรียนในภาษาอื่น ๆ ได้

Moilliet (1996) แห่ง State University of New York at Buffalo ทำวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรการต้อนรับและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับอุดมศึกษาในประเทศแคนาดา การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงระดับความสามารถในขอบเขตความรู้ทักษะ การจัดการกับความรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะการจัดการฝ่ายการโรงแรมที่เกี่ยวกับทักษะ การจัดการ การต้อนรับ การบริการอาหารและการจัดการอาหารเครื่องดื่ม การจัดการบันเทิง และการจัดการตลาดการท่องเที่ยว ผลการวิจัยปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะการพัฒนาปฏิบัติงาน ระหว่างเพศหญิงและเพศชายของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายกับผู้ที่จะการศึกษาแล้ว และระหว่างครู ผู้สอนกับผู้บริหาร ตามการรับรู้แตกต่างกันน้อยหรือแทบจะไม่แน่นอน ดังนั้นหลักสูตร การต้อนรับและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศแคนาดาจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้มีความเป็นมาตรฐานและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างชุดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว แบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยว การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยว การพัฒนาหลักสูตรการเขียนเพื่อการสื่อสาร การพัฒนาหลักสูตรมัลติเทคท์ ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสูงขึ้น ส่วนการศึกษาความต้องการของผู้เรียนในการเรียน ด้านการโรงแรมและการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการทักษะการปฏิบัติงาน และต้องการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ